

LAGÄNDRINGEN INOM BARNSKYDDSLAGEN

En statistikbaserad jämförande undersökning om lagändringens inverkan på mängden av polisanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel mot barn

Jutta Store

11/2017

Referat

Författare	Examen	
Jutta Store	Polis (YH)	
Publikationens namn	Offentlighetsgrad	
Lagändringen inom barnskyddslagen, En statistikbaserad jämförande undersökning på lagändringens inverkan på mängden av polisanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel mot barn	Offentlig	
Handledare	Lärdomsprovets form	
Satu Rantaeskola	Undersökande lärdomsprov	
<p>Anmälningsskyldigheten för myndigheter utvidgades inom barnskyddslagen den 1 april 2015. Detta gjorde att myndigheterna ifall de misstänkte misshandel mot barn var skyldiga att göra en brottsanmälan direkt till polisen utöver en barnskyddsanmälan, vilken de redan tidigare varit förpliktade till.</p> <p>Undersökningens syfte är att granska statistiken på de inkomna brottsanmälningarna gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är ett barn under 15 år och ifall de ökat i och med denna lagändring.</p> <p>Undersökningen har utförts genom att via polisens statistiktkjänst PolStat granska alla inkomna brottsanmälningar mellan 1 januari 2010 och 31 augusti 2017 gällande misshandel och lindrig misshandel där ett barn under 15 år är målsägande. I undersökningen granskas statistiken skilt för alla elva polisinrättningar i Finland.</p> <p>I teoridelen behandlas termerna barnskyddsanmälan, skillnaden mellan misshandel och lindrig misshandel samt när en förundersökning ska inledas. Även lagstiftningen gällande dessa behandlas.</p> <p>Undersökningens resultat tyder på att lagändringen har haft en inverkan på att brottsanmälningarna ökat. Anmälningarna har ökat markant efter 2014, vilket tyder på att ökningen i alla fall delvis beror på lagändringen.</p>		
Sidantal	Månad och år då granskningen skett	Lärdomsprovets kod (OPS)
41 sidor	November 2017	eHYH2017/LDP
Nyckelord		
Barnskyddslag, misshandel, lindrig misshandel, statistik,		

Tiivistelmä

Tekijä		Tutkinto	
Jutta Store		Poliisi (AMK)	
Julkaisun nimi		Julkisuusaste	
Lagändringen inom barnskyddslagen, En statistikbaserad jämförande undersökning på lagändringens inverkan på mängden av polisanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel mot barn		Julkinen	
Ohjaaja		Opinnäytetyön muoto	
Satu Rantaeskola		Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
<p>Viranomaisten ilmoitusvelvollisuus laajeni lastensuojelulain muutoksen myötä 1 huhtikuuta 2015. Tämä tarkoitti, että viranomaisten piti ilmoittaa lapsen pahoinpitelyepäilystä suoraan poliisille, aiemman lastensuojeluilmoitusvelvollisuuden lisäksi.</p> <p>Tutkimuksen tarkoitus on tilastollisesti tarkastaa mikäli poliisille tulleet rikosilmoitukset lievän pahoinpitelyn sekä pahoinpitelyn osalta missä asianomistajana on alle 15 vuotias lapsi, ovat muuttuneet tai mahdollisesti lisääntyneet lakimuutoksen myötä. Tutkimus on laadittu tarkastamalla poliisin tilastopalvelun, PolStatin kautta poliisille rekisteröityjä rikosilmoituksia 1 tammikuuta 2010 ja 31 elokuuta 2017 välillä, lievän pahoinpitelyn sekä pahoinpitelyn osalta missä asianomistajana on alle 15 vuotias lapsi. Tutkimuksessa on tarkasteltu tilastoja erikseen kaikkien Suomen yhdentoista poliisilaitoksen osalta.</p> <p>Teoriaosuudessa käsitellään milloin lastensuojeluilmoitus on tehtävä, lievän pahoinpitelyn ja pahoinpitelyn eroja sekä milloin esitutkinta tulee aloittaa. Myös lainsäädäntö nostetaan esiin edellä mainittujen asioiden osalta.</p> <p>Tutkimuksen tulos osoittaa, että lakimuutoksella on saattanut olla vaikutusta rikosilmoitusten kasvuun kyseisten rikosten osalta. Rikosilmoitukset kasvoivat merkittävästi vuoden 2014 jälkeen mikä viittaa siihen, että lakimuutoksella ainakin osittain on ollut vaikutusta nousuun.</p>			
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi	Opinnäytetyökoodi (OPS)	
41 sivua	Marraskuu 2017	eHYH2017/LDP	
Avainsanat			
Lastensuojelulaki, pahoinpitely, lievä pahoinpitely, tilasto			

INNEHÅLL

1 INLEDNING.....	1
1.1 Bakgrund.....	2
1.2 Syfte	3
1.3 Avgränsning.....	4
1.4 Tidigare forskning.....	5
1.4.1 Resultatet från den tidigare lagändringen	6
2 METOD OCH MATERIAL	7
2.1 Metod	7
2.2 Material	8
2.3 Forskningsetiska aspekter	9
3 ATT POLISANMÅLA BROTT SOM RIKTAS MOT BARN	10
3.1 Barnskyddsanmälan	10
3.2 När förundersökning ska inledas, skäl att misstänka	13
3.3 Lindrig misshandel jämfört med misshandel	16
4 GJORDA BROTTSANMÄLNINGAR ÅR 2010-2017.....	18
4.1 Polisnärheten i Helsingfors.....	19
4.2 Polisnärheten i Östra Nyland.....	20
4.3 Polisnärheten i Sydöstra Finland	21
4.4 Polisnärheten i Västra Nyland	22
4.5 Polisnärheten i Tavastland.....	23
4.6 Polisnärheten i Inre Finland.....	24
4.7 Polisnärheten i Österbotten.....	25
4.8 Polisnärheten i Sydvästra Finland	26
4.9 Polisnärheten i Östra Finland	27
4.10 Polisnärheten i Uleåborg	28
4.11 Polisnärheten i Lappland	29
4.12 Hela Finland.....	30
4.13 Anmälningar från 2016 jämfört med 2017	31
5 RESULTAT	32
5.1 Slutsatser i frågan om de inkomna brottanmälningarna i förhållande till lagstiftningen.....	32
5.2 Resultat gällande lindrig misshandel	33
5.3 Resultat gällande misshandel.....	34
5.4 Resultat för totalen i hela Finland gällande misshandel och lindrig misshandel	35
6 SAMMANFATTNING OCH SLUTDISKUSSION	36
REFERENSER	39

1 INLEDNING

På torsdagen 2012 dog en åttaårig flicka till följd av brutal misshandel. Flickan hette Vilja Eerika och gärningsmännen till dådet var Vilja Eerikas pappa och hennes styvmor. Senare dömdes de båda till livstids fängelse. (YLE nyheter, 2013, 5 mars.) Efter en tid visade det sig att flera instanser varit oroliga för Vilja Eerika och att det gjorts många barnskyddsanmälningar om henne, men att dessa anmälningar inte lett till vidare utredningar eller till en polisanmälan (Björkqvist, 2015, 26 februari). Efter denna händelse åtalades fyra socialarbetare, fem läkare och två hälsovårdare och sju hälsovårdare för brott mot tjänsteplikt. Två socialarbetare blev dömda för brott mot tjänsteplikt av oaktsamhet. (Mattsson, 2015, 10 juli.)

Under och efter dessa utredningar skrevs det mycket i tidningar om fallet och hur detta kunnat ske, då det varit så många olika myndigheter och tjänstemän som vetat eller borde ha vetat om Vilja Eerikas situation. Myndigheterna som varit oroliga för Vilja Eerikas situation hade antagligen inte förstått hur allvarlig misshandeln i hemmet var och eventuellt därför inte gjort en polisanmälan. Myndigheterna kan inte alltid avgöra ifall fallet handlar om en allvarlig misshandel eller en lindrigare. Det enda sättet var att inte myndigheterna själv skulle vara den som behöver avgöra saken, utan att en anmälan alltid görs då en myndighet misstänker att ett barn utsätts för någon som helst våld. Därmed skulle det vara polisen som utreder graden av misshandeln eller om det överhuvudtaget handlar om misshandel.

Detta blev ett startskott till en lagändring gällande anmälningsskyldigheten hos myndigheter. En tvärvetenskaplig kommitté som tillsatts av dåvarande justitieminister, Anna-Maija Henriksson, gjorde en rapport om händelsen och utredde varför myndighetssamarbetet brustit. Denna rapport överräcktes till justitieministern och omsorgsministern, Susanna Huovinen. Kommittén ville med rapporten garantera att inget motsvarande någonsin mer skulle kunna ske. Kommittén hade fem åtgärdsförslag, och de bidrog till en del lagändringar som skulle implementeras under samtliga ministeriers befogenheter. Med dessa nya system var det meningen att myndigheternas samarbete skulle förbättras, och att informationen

bättre skulle löpa. Detta skulle leda till att vuxna skulle kunna ingripa och eventuellt med de åtgärder kunna rädda barnets liv. (Björkqvist, 2013, 12 juni.)

Den 1 april 2015 gjordes en lagändring inom barnskyddslagen, vilket gjorde att myndigheterna blev tvungna att direkt göra en polisanmälan vid misstanke om att ett barn blir utsatt för misshandel eller sexualbrott, jämfört med att de tidigare endast haft skyldigheten att göra en barnskyddsanmälan. Barnskyddsmyndigheterna kunde då uppskatta fall till fall ifall de ansåg att ärendet skulle polisanmälas eller inte. Denna möjlighet togs alltså bort i och med den nya lagen.

I mitt lärdomsprov har jag valt att undersöka ifall denna lagändring inverkat på antalet gjorda polisanmälningar där ett barn blivit utsatt för misshandel eller lindrig misshandel. Undersökningen är intressant och viktigt för polisen för att få reda på ifall misshandelsanmälningarna ökat. Jag upplever det som en viktig sak att utredningen av brott som riktas mot barn är så bra och ändamålsenligt som möjligt exempelvis på grund av att barn ska förhöras så fort som möjligt och vill därför undersöka om det skett en ökning inom denna sorts brottslighet. Ifall anmälningarna ökat, borde inrättningarna eventuellt öka på mängden utredare för att utredningstiderna inte blir för långa. Via denna undersökning och beroende på resultatet, kan detta ha en stor inverkan för samhället på grund av att ifall det skett en betydande ökning påverkar det utredarnas kapacitet att kunna utreda brotten effektivt och bra.

1.1 Bakgrund

Jag har arbetat cirka två år som brottsutredare i en sk. *barngrupp* på Åbo huvudpolisstation. Denna grupp utreder alla brott som riktas mot barn samt alla sexualbrott. Gruppen arbetar enbart med denna sorts brott och alla utredare är specialutbildade för denna sorts utredningar. Jag började arbeta i gruppen fem månader efter att lagändringen trätt i kraft och minns att det talades mycket om denna förändring och att den inverkat på anmälningarna från skolor, rådgivningar, dagvård och hälsovården. Under den tid jag arbetat med detta har jag deltagit vid Polisstyrelsens skolning *Lasten haastatteleminen rikosselvittelyssä* och kursen *seksuaalirikokset/lapsi poliisitoiminnassa*, vilken arrangeras av Polisyrkeshögskolan (Polamk) i Tammerfors. Dessa skolningar arrangeras årligen och poliser från hela Finland

deltar. Under dessa skolningstillfällen och även då man samarbetat med andra utredare har det visat sig att flera av de poliser som utreder brott som är riktade mot barn är av den åsikten att anmälningar om misshandel och lindrig misshandel kraftigt ökat efter lagändringen. Då polisen får en anmälan om en misstänkt misshandel från en skola, ett daghem eller hälsovård kan man inte veta ifall det handlar om en gärning som kunde klassas som mycket lindrig eller om det är något motsvarande som hände med Vilja Eerika, därför använder man lika mycket tid och resurser för att utreda dessa brott.

Jag kommer i detta arbete att använda termerna *barngrupp* och *barnutredare*. Med dessa begrepp menar jag brottsutredningsgrupper som enbart eller så gott som enbart utreder brott mot barn och utredare som har en skolning i att utreda brott som riktas mot barn. Med *barn* i detta arbete menar jag en person som är under 15 år gammal.

1.2 Syfte

Det huvudsakliga syftet med denna undersökning är att undersöka hur antalet brottsanmälningar har utvecklats under åren 2010–2017 för att ta reda på om lagändringen gällande misshandel och lindrig misshandel möjligtvis kan ha inverkat på brottsanmälningarnas antal. Jag har gjort en statistikjämförelse mellan åren 2010–2016, där målsäganden är under 15 år gammal och där brottsrubriceringen är misshandel eller lindrig misshandel. Det underliggande syftet är att ta reda på ifall anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel skiljer sig till antalet från varandra och på vilket sätt i så fall.

Jag har jämfört alla elva polisinrättningar i Finland. Jag har även jämfört år 2017 ända tills september med det föregående året samma tid för att kunna ta reda på ifall det skett någon förändring i statistiken dittills. Jag har valt dessa år för att undersöka mängden anmälningar som gjorts fem år innan lagändringen och så långt det går efter lagändringen.

Med denna undersökning hoppas jag kunna besvara följande frågor:

1. Har brottsanmälningarna för misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år minskat, ökat eller hållits på samma nivå från 1 januari 2010 till 31 augusti 2017?
2. Finns det stora skillnader mellan antalet inkomna anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel?

De inrättningar jag ämnar undersöka är: polisinsättningen i Helsingfors, polisinsättningen i Östra Nyland, polisinsättningen i Västra Nyland, polisinsättningen i Tavastland, polisinsättningen i Sydöstra Finland, polisinsättningen i Sydvästra Finland, polisinsättningen i Österbotten, polisinsättningen i Östra Finland, polisinsättningen i Uleåborg, polisinsättningen i inre Finland och polisinsättningen i Lappland.

I verket *Utredningar av vålds- och sexualbrott mot barn* beskrivs att utredningar av misstankar om vålds- och sexualbrott mot barn skiljer sig från utredningen av andra våldsbrott och att utreda denna sorts brottslighet därför kräver speciell uppmärksamhet och ett specialkunnande (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s.13). I verket beskrivs också att hörandet av barnet ska göras så snabbt som möjligt sedan misstanken kommit till kännedom (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s.85). Ifall mängden anmälningar kraftigt ökat, kan det sålunda vara svårt att hinna utreda dessa tillräckligt snabbt och bra som det skulle krävas.

1.3 Avgränsning

Jag har tidsavgränsat min undersökning till att innefatta material från 1 januari 2010 till och med 31 augusti 2017, en tidsintervall på ca 7,5 år. Orsaken till detta är att jag ska få tillräckligt många år med i undersökningen innan lagändringen trädde i kraft och även så mycket som möjligt efter lagändringen.

Undersökningen avgränsas också till att behandla barn under 15 år samt brottsanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel. Orsaken till varför jag har valt att begränsa undersökningen att gälla barn under 15 år är på grund av att lagändringen främst gäller myndigheter som kommer i kontakt med yngre barn. Dessutom skulle statistiken kunna förvrängas ifall en grupp med äldre barn skulle tas med, på grund av att statistikprogrammet inte kan sära på ifall misshandeln t.ex. skett mellan två ungdomar eller inom familjen. Då undersökningsgruppen begränsas till att gälla barn under 15 år är sannolikheten större att statistiken visar förändringar som har skett på grund av lagförändringen inom barnskyddslagen.

Jag har även lämnat bort brottsrubriceringen *grov misshandel* från undersökningen, då barnskyddsmyndigheter redan innan lagändringen hade en skyldighet att anmäla alla gärningar där det strängaste föreskrivna straffet var minst två år fängelse, vilket det är i grov misshandel. Detta gällde givetvis även sk. vanlig misshandel men en grov gärning var

antagligen lättare att känna igen och anmäla, medan en lindrigare gärning gjorde barnskyddsmyndigheterna osäkra ifall de ska anmäla det till polisen eller int.

1.4 Tidigare forskning

Lagändringen trädde i kraft så nyligen att det inte existerar så mycket forskning kring detta ämne. Jukka Järvinen på Polisyrkeshögskolan har dock gjort en undersökning *Lastensuojelulain mukaisen ilmoituskynnyksen muutos vuonna 2015– Lakimuutoksen vaikutus poliisille tehtäviin ilmoituksiin ja poliisin työmäärään* (Järvinen, 2017). Undersökningen behandlar sänkningen på anmälningströskeln gällande barnskyddslagen och dess inverkan på både brottsanmälningarna och polisens arbetsbörda. (Järvinen, 2017). Undersökningen berör detta ämne, men skiljer sig ändå från min undersökning till vissa delar. Järvinen har exempelvis granskat anmälningar där målsäganden är under 18 år då jag valt att avgränsa undersökningen att gälla målsäganden som är under 15 år. Min undersökning gäller även konkret brottsrubriceringarna *lindrig misshandel* och *misshandel* och undersökningen är geografiskt avgränsad till alla elva polisyrkningar i Finland. Jag kommer därför inte att behandla Järvinens undersökning i denna undersökning mer än detta.

Trots att just denna lagförändring som jag behandlar i mitt arbete inte är så mycket forskad i, ändrades barnskyddslagen redan lite mot samma riktning 2008. Då sänktes tröskeln för att göra en barnskyddsanmälan från hur det varit tidigare. Efter förändringen 2008, gjorde Noora Ellonen och Anna Heinonen en forskning kring detta (Haaste, 2014, april). Innan den första lagändringen 2008, stiftades det i barnskyddslagen 417/2007 25§ att:

De som är anställda eller innehar ett förtroendeuppdrag inom social- och hälsovården, undervisningsväsendet, ungdomsväsendet, polisväsendet, en församling eller något annat religiöst samfund och de som är anställda hos en annan producent av socialservice eller hälsovårdsservice, utbildningsanordnare eller en enhet som bedriver mottagningsverksamhet för asylsökande eller nödcentralsverksamhet eller morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever samt yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att utan dröjsmål och utan hinder av sekretessbestämmelserna göra en anmälan till det organ som ansvarar för socialvården i kommunen, om de i sin uppgift fått vetskap om ett barn vars behov av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller eget beteende förutsätter att behovet av barnskydd utreds. Även en annan än en i 1 mom. avsedd person kan göra en sådan anmälan utan hinder av sekretessbestämmelser som eventuellt gäller honom. Utöver det som föreskrivs i 18 § 3 mom. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) om rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till polisen skall en barnskyddsmyndighet utan hinder av sekretessbestämmelserna göra

anmälan till polisen om det finns grundad anledning att misstänka att ett barn i sin uppväxtmiljö utsatts för en sådan straffbar gärning enligt 20 eller 21 kap. i strafflagen (39/1889), för vilken det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst två år. (Barnskyddslag 417/2007 25§.)

Syftet med den nya barnskyddslagen var att trygga att barnets problem observeras tidigare, och att barnet och familjen får den hjälp de behöver i rätt tid. Skyldigheten att göra en barnskyddsanmälan började då gälla för en större grupp av myndigheter som arbetar med barn och deras familjer jämfört med tidigare. Också tröskeln för att göra en barnskyddsanmälan sänktes: Skyldigheten att göra anmälan uppstod om en person med anmälningsplikt ansåg att det föreligger ett behov att utreda ifall det fanns förutsättningar för barnskyddsåtgärder exempelvis då ett barns behov av vård och omsorg eller omständigheter som hämmar barnets utveckling äventyras. En anmälan kunde göras trots gällande sekretessbestämmelser. (Social- och hälsovårdsministeriet, 2007.)

1.4.1 Resultatet från den tidigare lagändringen

Noora Ellonen och Anna Heinonen gjorde en undersökning efter den föregående lagändringen i barnskyddslagen som presenterades i tidningen *Haaste* (2014, april). De jämförde hur många barnskyddsanmälningar som gjorts mellan åren 2008–2012. De kom fram till att 2008 gjordes det 76 007 barnskyddsanmälningar, jämfört med 2012 då det gjordes 103 715 barnskyddsanmälningar. Enligt undersökningen hade det skett en ökning i barnskyddsanmälningarna i alla åldersgrupper. Det är utmanande att säga ifall denna ökning berodde enbart på lagändringen. Man hade även ökat på myndigheternas skolning samtidigt, vilket också kunde förklara en del av ökningen. (Ellonen & Heinonen, 2014, april.)

Undersökningen tog även ställning till ökningen ur polisens synvinkel. Även brottsanmälningarna till polisen ökade efter år 2008. Enligt dåvarande lagstiftning hade barnskyddsmyndigheterna skyldighet att göra en brottsanmälan ifall de misstänkte att ett barn har blivit utsatt för ett brott där maximistraffet var minst två år fängelse. I praktiken betydde det att anmälan skulle göras i frågan om alla misshandelsbrott förutom vid lindrig misshandel. (Ellonen & Heinonen, 2014, april.)

Enligt Ellonen och Heinonen (2014, april) hade myndigheterna klart för sig när de skulle göra en anmälan. Det som orsakade utmaningar, var tillvägagångssätten och tolkningen av

normer. På till exempel dagvård och skola tvekade personalen att göra en anmälan, ifall de inte var helt säkra på att barnet blev utsatt för misshandel. En annan orsak var också det att personalen var rädd för att relationen till föräldrarna skulle försämrans. Myndigheterna var även rädda för att själva få konsekvenser efter en gjord anmälan. På grund av denna tvekan, funderade myndigheter ofta länge på att göra en anmälan och samlade in material, ibland en längre tid som stöd för anmälan. (Ellonen & Heinonen, 2014, april.)

Enligt undersökningen hade även barnskyddsmyndigheterna tvekat göra en anmälan till polisen. Barnskyddslagen stiftade att en socialarbetare ska ha en motiverad orsak till misshandelsmisstanken för att göra en brottsanmälan. Denna ”motiverade misstanke” tolkades ofta så att det krävdes att man skulle samla in konkreta bevis innan man gjorde en brottsanmälan. Detta förhalade förverkligande av brottsanmälan. Utöver denna tvekan, berättade myndigheteran att tolkningen av lagen var problematisk. (Ellonen & Heinonen, 2014, april.)

Då denna undersökning gjordes var det redan klart att det fanns ett nytt lagförslag för barnskyddslagen. Tanken var då att barnskyddslagen skulle ändras så att myndigheterna i fortsättningen skulle måsta göra förutom en barnskyddsanmälan även en brottsanmälan till polisen då de misstänkte att ett barn var utsatt för misshandel. (Ellonen & Heinonen, 2014, april.)

2 METOD OCH MATERIAL

I detta kapitel kommer jag att presentera undersökningens metod och material. I kapitlet beskriver jag hur jag valt metoden för undersökningen, hur materialet samlats in samt hur det analyserats. Jag kommer också att presentera hur jag övervägt de etiska aspekterna vid genomförandet av undersökningen.

2.1 Metod

Detta arbete handlar om våldsbrott mot barn som bygger på statistik. Jag har gjort en jämförande kvantitativ undersökning. Presentationen består till en stor del av diagram och tabeller för att visa resultatet för de olika polisstationerna som jag ämnar jämföra.

Som metod har jag även använt mig av juridisk forskning, då jag behandlat och jämfört ikraftvarande lagstiftning med den tidigare lagstiftningen inom barnskyddslagen samt gått igenom vad misshandel och lindrig misshandel juridiskt innebär. Utöver detta har jag granskat förundersökningslagen för att kunna avgöra i vilka situationer en förundersökning ska inledas. När man bedriver juridisk forskning strävar man till att nå kunskap och sanningen om rätten där forskaren kritiskt och självständigt ska bedöma rätten som rättslig praxis samt rättsvetenskapen själv. (Helsingfors universitet, 2017).

För att kunna utföra denna undersökning har jag till den största delen använt mig av Polisyrkeshögskolans statistiktjänst *PolStat*. PolStat drivs av ett PolStat-team, som upprätthåller polisensriksomfattande resultatinformationssystem (PolStat, 2017). Från PolStat har jag elektroniskt tagit fram uppgifter om samtliga registrerade brottsanmälningar från 2010 till augusti 2017. Dessa uppgifter har jag fört in i en Excel-tabell. Jag har gjort egna tabeller för varje polisinställning för dessa år och i separata kolumner för misshandel och lindrig misshandel. Jag har även jämfört statistiken för år 2017 till och med 31 augusti med samma tid för år 2016. Jag har även ställt upp statistiken i ett diagram för lindrig misshandel och misshandel där målsäganden är under 15 år sammanlagt för hela Finland mellan 2010 och 31 augusti 2017.

2.2 Material

En stor del av mitt material har jag tagit från polisens statistiktjänst, PolStat som används för att planera, följa upp och utveckla polisens verksamhet. PolStat är en databas för både poliser och utomstående aktörer. Statistiktjänsten innehåller information från olika polisregister och via PolStat produceras det statistik gällande polisens verksamhet och uppgifter. (PolStat, 2017.)

I min undersökning har jag granskat den gamla lagstiftningen i barnskyddslagen och jämfört den med den nya barnskyddslagen. Jag har öppnat upp bakgrunden och orsaker till förändringen till varför lagändringen ansågs vara viktig.

I teoridelen har jag använt mig av barnskyddslagen, strafflagen samt förundersökningslagen för att redogöra för när en barnskyddsanmälan ska göras, om en förundersökning ska inledas samt för att redogöra skillnaden mellan lindrig misshandel och misshandel. Jag använde mig även av verket *Utredningar av vålds- och sexualbrott riktade mot barn* som är skriven av Noora Ellonen och Satu Rantaeskola (2016), verket *Keskeiset rikokset* (2014) av Frände et al. samt den förnyade upplagan av *Esitutkinta ja pakkokeinot* (2014) av Helminen et al.

2.3 Forskningsetiska aspekter

När man bedriver en undersökning, måste man ta hänsyn till undersökningens forskningsetiska aspekter. Vetenskapsrådet har formulerat fyra övergripande etikregler för humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Dessa huvudkrav är; *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. (Patel & Davidson, 2014, s.62–63.)

Med informationskravet menas att forskaren ska informera de som är berörda av forskningen om den aktuella forskningsuppgiftens syfte (Patel & Davidson, 2014, s.63). Detta krav har jag inte behövt ta i beaktande i min undersökning, då undersökningen egentligen inte berör någon som detta krav kunde gälla. Det samma gäller med samtyckeskravet. Med samtyckeskravet menas att deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan (Patel & Davidson, 2014, s.63). Konfidentialitetskravet innebär att uppgifter om alla personer i en undersökning ska ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna ska förvaras så att obehöriga inte kan ta del av dem (Patel & Davidson, 2014, s.63). Det sista kravet, nyttjandekravet är att uppgifter insamlade om enskilda personer endast får användas för forskningsändamål (Patel & Davidson, 2014, s.63).

Mitt arbete handlar om statistik uppsamlat från en statistiktjänst, teori och berör inte intervjuer eller personuppgifter. Därför har jag efter överväganden inte behövt ta i beaktande något av ovanstående krav.

Jag har dock i mitt arbete strävat till att upprätthålla en god forskningsed och vetenskaplig praxis. Till denna goda forskningseden och vetenskapliga praxisen hör att forskaren är hederlig, omsorgsfull, noggrann i sin forskning, dokumentering, presentation av resultaten samt noggrann i bedömningen av undersökningar och undersökningens resultat. Till den goda vetenskapliga praxisen hör även att forskaren tar i beaktande andra forskares arbete och resultat och hänvisar till deras forskning på ett korrekt sätt. (Forskningsetiska delegationen, 2014.)

Till god forskningssed hör att forskaren ansöker om forskningstillstånd innan undersökningen påbörjas (Forskningsetiska delegationen, 2014). Jag har tagit reda på att detta tillstånd inte behöver ansökas till denna sorts undersökning.

3 ATT POLISANMÄLA BROTT SOM RIKTAS MOT BARN

I detta kapitel kommer jag att redogöra för i vilka situationer en barnskyddsanmälan och polisanmälan ska göras. Jag kommer även att lyfta fram när en förundersökning ska påbörjas samt gå igenom gränsen mellan *lindrig misshandel* och *misshandel*.

3.1 Barnskyddsanmälan

Innan lagförändringen 1 april 2015, stiftades det i barnskyddslagens (88/2010) 25§ att:

De som är anställda eller innehar ett förtroendeuppdrag hos

- 1) social- och hälsovården,
- 2) undervisningsväsendet,
- 3) ungdomsväsendet,
- 4) polisväsendet,
- 5) Brottsförklaringsmyndigheten,
- 6) brand- och räddningsväsendet,
- 7) en producent av socialservice eller hälso- och sjukvårdstjänster,
- 8) en undervisnings- eller utbildningsanordnare,
- 9) en församling eller något annat religiöst samfund,
- 10) en enhet som bedriver mottagningsverksamhet för asylsökande,

11) en enhet som bedriver nödcentralverksamhet, eller hos

12) en enhet som ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever

eller de som utför motsvarande uppgifter i uppdragsförhållanden eller som självständiga yrkesutövare samt alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att utan dröjsmål och utan hinder av sekretessbestämmelserna göra en anmälan till det organ som ansvarar för socialvården i kommunen, om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds. (Barnskyddslag 88/2010.)

Den första april 2015 kom det ett tillägg i barnskyddslagens (1302/2014) 25§, utöver det som stiftats innan:

De personer som avses i 1 mom. är skyldiga att trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan **till polisen**, när de på grund av omständigheter som de har fått kännedom om i sin uppgift har skäl att misstänka att ett barn utsatts för

1) en gärning som är straffbar som sexualbrott enligt 20 kap. i strafflagen (39/1889), eller

2) en gärning som är straffbar som brott mot liv och hälsa enligt 21 kap. i strafflagen och vars föreskrivna maximistraff är fängelse i minst två år. (Lag om ändring av barnskyddslagen 1302/2014.)

Detta innebar att de avsedda personerna inte mera endast skulle göra en anmälan till socialskyddsmyndigheterna, utan även en anmälan direkt till polisen ifall de misstänkte brott. Innan denna förändring hade socialskyddsmyndigheterna kunnat göra en egen bedömning ifall de ansåg att ärendet skulle polisanmälas eller inte, men denna möjlighet togs bort i och med lagändringen.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har anvisningar på internet för myndigheter, om hur man skall agera vid en misstanke att ett barn blivit utsatt för misshandel (THL, 2015). I anvisningarna finns en lista på hur myndigheter ska gå tillväga vid en misshandelsmisstanke. Listan är åtta punkter lång, de tre första punkterna gäller hur man ska gå tillväga och resten hur myndigheterna ska fortsätta sitt samarbete efter att utredningsprocessen på börjat. De tre första punkterna i listan är:

1. En misstanke om barnmisshandel kan uppkomma via förhandsuppgifter, arten av barnets skador eller ifall förhandsuppgifterna och skadornas art inte stämmer överens

2. Ifall det finns skäl att misstänka att ett barn blivit utsatt för misshandel, gör man en brottsanmälan direkt till polisen. Ifall misstanken uppkommit någon annanstans än vid barnskyddet, görs även en barnskyddsanmälan. Föräldrarna underrättas om barnskyddsanmälan. Ifall misstanken uppkommer hos barnskyddsmyndigheterna, görs även därifrån en brottsanmälan till polisen.
3. Misshandel av barn är ett brott. Polisen avgör ifall anmälan ger skäl att starta en förundersökning (THL, 2015.)

Det som är anmärkningsvärt med dessa bestämmelser är det att det räcker med en oro över barnets levnadsförhållanden för att göra en anmälan. En misstanke om våld är tillräckligt för att göra en barnskyddsanmälan och det kräver inga bevis för att det skulle ha skett ett brott. Det ska därför anses att förpliktelsen att göra en barnskyddsanmälan är entydig. (Ellonen& Rantaeskola, 2016, s.25.)

Då anmälningsskyldigheten utvidgades år 2015, rekommenderades det i lagberedningsarbetet att de anmälningsskyldiga parterna vid behov ska vara i kontakt med polisen, som sedan överväger ifall det existerar omständigheter som kräver att en brottsanmälan görs. Möjligheten att konsultera polisen skulle sänka tröskeln att anmäla och dels förebygga att felaktiga anmälningar görs. (Ellonen& Rantaeskola, 2016, s.25.)

Denna anmälningsskyldighet gäller som tidigare nämnts en gärning som är straffbar som brott mot liv och hälsa enligt 21 kap. i strafflagen och vars maximistraff är fängelse i minst två år. Enligt strafflagen är det föreskrivna maximistraffet för lindrig misshandel böter och för misshandel är det föreskrivna maximistraffet två år fängelse (Strafflagen, 578/1995, kap.21 7§, 5§). Detta betyder i teorin att myndigheterna inte har en laglig skyldighet att anmäla om de misstänker lindrig misshandel utan de har *rätt* att göra det, men i praktiken är det så att de inte själva ska behöva avgöra ifall det är lindrig eller den sk. grundläggande formen av misshandel. På skolningen *lasten haastatteleminen rikosselvittelyssä* som jag själv deltagit i, har det även funnits andra myndigheter än poliser, t.ex. läkare, socialarbetare och psykologer. Under dessa skolningstillfällen har det betonats att myndigheterna alltid ska göra en anmälan till polisen ifall de misstänker att ett barn blir utsatt för våld, oberoende ifall våldet är lindrigt eller inte. Polisen kan inte heller veta då en myndighet konsulterar polisen

eller gör en anmälan ifall misshandeln varit lindrig eller grov, därför ska även förundersökningsströskeln vara låg. Ellonen och Rantaeskola har utarbetat en beskrivande tabell för myndigheternas anmälningsskyldigheter och -rättigheter vid misshandelsmisstankar:

Misstanke om misshandel		
Myndighet	Anmälningsskyldighet eller -rättighet	Bestäm- melse
Barnskydds- myndighet	Skyldighet att meddela polisen om det finns grundad anledning att misstänka att ett barn i sin uppväxtmiljö utsatts för en gärning som är straffbar enligt 21 kap. i strafflagen och för vilken det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst två år. I praktiken gäller anmälningsskyldigheten alla övriga situationer utom misstankar om lindrig misshandel, vållande av personskada eller försummande av räddningsåtgärd.	BSL 25 §
Barnskydds- myndighet	Rättighet att anmäla till polisen om även lindriga fall av misshandel och om andra ovan nämnda brott om det är nödvändigt på grund av ett barns intresse eller synnerligen viktigt allmänt eller enskilt intresse.	SVKL 17–18 §
Hälsövards- myndighet	Skyldighet att göra en barnskyddsanmälan om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds.	BSL 25 §
Hälsövards- myndighet	Skyldighet att anmäla till polisen om det finns skäl att misstänka anledning att misstänka att ett barn i sin uppväxtmiljö utsatts för en gärning som är straffbar enligt 21 kap. i strafflagen och för vilken det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst två år. I praktiken gäller anmälningsplikten alla övriga situationer förutom lindrig misshandel, vållande av kroppsskada och försummande av räddningsåtgärd.	BSL 25 §
Hälsövards- myndighet	Skyldighet att i rätten vittna i ett ärende i vilket åklagaren åtar för brott på vilket kan följa fängelse i sex år eller strängare straff, eller för försök till eller delaktighet i dylikt brott.	
Polisen	Skyldighet att göra en barnskyddsanmälan om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds.	BSL 25 §
Skolans och dagvårdens personal	Skyldighet att anmäla till polisen om det finns skäl att misstänka anledning att misstänka att ett barn i sin uppväxtmiljö utsatts för en gärning som är straffbar enligt 21 kap. i strafflagen och för vilken det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst två år. I praktiken gäller anmälningsplikten alla övriga situationer förutom lindrig misshandel, vållande av kroppsskada och försummande av räddningsåtgärd.	BSL 25 §
Alla myndigheter	Med samtycke av parten får alla brott anmälas.	MyndOfL 26 §

Figur 1: En tabell över myndigheternas anmälningsskyldigheter och -rättigheter vid misshandelsmisstankar (Ellonen & Rantaeskola, 2016:28)

I figur 1 beskrivs de olika myndigheternas anmälningsskyldigheter och -rättigheter, samt vilken lag de grundar sig på.

3.2 När förundersökning ska inledas, skäl att misstänka

Tröskeln för att inleda en förundersökning uppstår då det finns *skäl att misstänka brott*. I förundersökningslagens (805/2011) 3 kap. 3§ stiftas det att:

Förundersökningsmyndigheten ska göra förundersökning när det på grund av anmälan till den eller annars finns skäl att misstänka att ett brott har begåtts. Innan förundersökningen inleds ska förundersökningsmyndigheten vid behov utreda omständigheterna i samband med en sådan misstanke om brott som avses i 1 mom. särskilt så att ingen grundlöst behandlas som misstänkt för brott och så att ett beslut om att inte göra förundersökning kan fattas enligt 9 § 1 mom. eller 10 § 1 mom., om ärendet kräver det. I fråga om de åtgärder som vidtas innan

förundersökningen inleds iakttagelse bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar. Undersökningsledaren ska vid behov fatta beslut om huruvida förundersökning ska göras och eventuella omständigheter som behövs för att fatta beslutet utredas. Förundersökningsåtgärder som utredningen av ärendet förutsätter får vidtas innan undersökningsledaren fattar sitt beslut. (FöuL. 805/2011, 3 kap 3§.)

Då en förundersökningsmyndighet får en anmälan om ett misstänkt brott, har myndigheten en skyldighet att utan dröjsmål skriva in en anmälan. Myndigheten får inte låta bli att ta emot en anmälan, men förundersökningsmyndighetens uppgift är ändå att opartiskt bedöma förundersökningströskeln, oberoende vilken anmälarens uppfattning om händelsen är. Om anmälan tyder på att det finns skäl att misstänka att ett brott begåtts, ska en förundersökning inledas. Således är *skäl att misstänka brott* tillräcklig för att förundersökningen inleds. (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s.49.)

Tröskeln för att ta emot en brottsanmälan är lägre än tröskeln för att inleda en förundersökning. Tröskeln för att inleda en förundersökning ”skäl att misstänka” är däremot betydligt lägre än åtalströskeln, vilken förutsätter sannolika skäl för att den misstänkte är skyldig till brottet. Förundersökningsmyndigheten kan dock uttrycka sin åsikt, ifall myndigheten anser att det är frågan om ett brott eller inte. I extremfall kan myndigheten meddela att den gjorda anmälan inte leder till åtgärder från myndigheternas håll, då myndigheterna inte anser det vara ett brott. Ifall målsäganden ändå håller fast vid sin ståndpunkt och vill att ärendet utreds, måste förundersökningsmyndigheten ta emot anmälan. (Helminen et al., 2014, s.275.)

Tröskeln för att inleda en förundersökning har väletablerade kriterier inom rättsliga prövningar. De är behandlade i förundersökningslagens 3 kap 1 och 3§ resonemang (RP 222/2010, s.185):

Enbart begäran om undersökning riktad till polisen ska inte heller i fortsättningen utan vidare leda till att förundersökning inleds, eftersom det enligt momentet medges prövningsrätt för förundersökningsmyndigheten. Tröskeln för förundersökning kommer dock inte att vara speciellt hög. Det krävs alltså inte att ett brott med säkerhet eller med stor sannolikhet har begåtts. När det övervägs om förundersökning ska inledas gäller det att beakta att syftet med förundersökning uttryckligen är att undersöka brott, inte att utreda eventuella andra juridiska meningsskiljaktigheter. Enbart ett påstående om att ett brott har begåtts överskrider ännu inte förundersökningströskeln. Det ska kunna läggas

fram sakliga, konkreta grunder för ett beslut om att förundersökning ska inledas. I gränsfall har utredningsintresset betydelse, vilket accentueras i samband med allvarliga brott. Efter att ha tagit emot anmälan om brott ska polisen utreda om det finns någon straffbestämmelse som kan bli tillämplig när den gärning som avses i anmälan bedöms. Polisen är inte bunden av den brottsrubricering som anmälaren föreslagit. När behovet av förundersökning bedöms ska hänsyn tas till alla eventuella brott som kan komma i fråga. Polisen ska dessutom utreda om den beskrivning av gärningen som getts i anmälan motsvarar det faktiska händelseförloppet. Om det är obestridligt att fakta inte uppfyller rekvisitet för något som helst brott, föranleder ärendet inte några polisiära undersökningsåtgärder. (RP 222/2010, s.185.)

Innan en förundersökning inleds måste Förundersökningsmyndigheten särskilt ta i beaktande att ingen grundlöst behandlas som misstänkt för brott. (Helminen et al., 2014, s.275, 298.)

När man utreder ett brott som riktas mot barn ska tröskeln för att inleda en förundersökning vara låg. En orsak till detta är att bakom gärningar som kan verka lindriga kan det även ligga grövre gärningar bakom, därför ska man förhålla sig allvarligt även till gärningar som verkar ringa. (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s.26.)

För att inleda en förundersökning där ett barn är målsägande, räcker det att en person som noggrant reflekterat kring sina observationer kommit fram till att skäl att misstänka tröskeln överskridits. I gränsfall ska det alltid inledas en förundersökning. Alla brott mot barn är under allmänt åtal. (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s.50.) Med andra ord är heller varken *lindrig misshandel* eller *misshandel* ett *målsägandebrott* då det gäller ett barn som är målsägande, utan alla brott som riktas mot barn som är under 18 år är brott under *allmänt åtal*. Med ett *målsägandebrott* menas ett brott där den som är målsägande måste yrka på straff för gärningsmannen för att polisen ska utreda brottet (Helminen et al., 2014, s.309). Ett *brott som är under allmänt åtal* är med andra ord ett sådant brott som polisen utreder vare sig målsäganden vill det eller inte.

Enligt stadganden, som trädde i kraft 1 januari 2014 ska förundersökningsmyndigheten undvika onödiga brottsmisstankar. Därför kan man innan förundersökningen inleds vidta vissa åtgärder genom att göra förberedande åtgärder enligt förundersökningslagen (FöuL

3:3). Sådana förberedande åtgärder kan exempelvis vara att skaffa fram dokument om barnet och familjen från barnskyddsmyndigheterna eller genom inledande samtal med barnets daghems- eller skolpersonal. Dessa åtgärder kan göras då förhandsuppgifterna är för knappa för att kunna besluta ifall det är skäl att misstänka brott eller ifall informationen som getts till polisen är märkbart motstridig. Då polisen överväger ifall en förundersökning ska inledas bör polisen ta i beaktande flera olika alternativa förklaringar till misstanken. Polisen ska både försöka medvetandegöra sina egna möjliga förhandsföreställningar att dessa inte styr utredningen i allt för hög grad men även förhålla sig kritisk mot inkomna brottsanmälningar. Erfarenheten från poliser som specialicerat sig på utredningar av vålds- och sexualbrott mot barn är att anmälningar där den ena föräldern anmäler den andra har ökat då det är frågan om vårdnadskonflikter. I dessa fall är det inte i någon parts intresse att inleda en förundersökning. Det är ändå skäl att förhålla sig allvarligt till alla anmälningar som gjorts och inte falla in i den tron att alla anmälningar som gjorts i samband med vårdnadstvister är ogrundade. (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s.50-51.)

3.3 Lindrig misshandel jämfört med misshandel

När olika myndigheter gör en polisanmälan behöver myndigheterna som tidigare nämnts inte fundera på hurudant våldet varit som de misstänkt att barnet blivit utsatt för, utan det räcker med en misstanke om våld. Med andra ord behöver de då heller inte tänka på ifall våldet varit misshandel eller lindrig misshandel. Förundersökningsmyndigheten, dvs. polisen måste dock veta under vilken brottsrubricering brottet ska undersökas.

Enligt strafflagens (578/1995) 21 kap. 5§ stadgas det om *misshandel* följande:

Den som begår fysiskt våld mot någon eller som utan att begå sådant våld skadar någons hälsa, tillfogar honom smärta eller försätter honom i medvetlöshet eller något annat motsvarande tillstånd, skall för misshandel dömas till böter eller fängelse i högst två år. Försök är straffbart. (SL. 578/1995, 21 kap. 5 §.)

Om *lindrig misshandel* stiftas det i strafflagens (578/1995) 21 kap. 7§ att:

Om misshandeln, med hänsyn till att våldet, kränkningen av den kroppsliga integriteten eller den skada som tillfogats offrets hälsa har varit mindre

betydande eller med beaktande av andra omständigheter vid brottet, bedömd som en helhet är ringa, skall gärningsmannen för *lindrig misshandel* dömas till böter. (SL. 578/1995, 21 kap. 7§.)

Det kan vara utmanande för polisen att skilja mellan *misshandel* och *lindrig misshandel*. Polisen måste överväga när det kan anses att gärningen varit *mindre betydande* eller som *helhet kan beaktas ringa*.

Det är även viktigt att redan under förundersökningen så långt som möjligt använda den rätta brottsrubriceringen. Den rätta brottsrubriceringen påverkar flera praktiska saker under utredningen. Brottsrubriceringen spelar roll till exempel då polisen använder sig av tvångsmedel. Vid lindrig misshandel kan polisen exempelvis inte gripa den misstänkte baserat på kravet som hänger ihop med krav på maximistraff. (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s. 53.) Det samma gäller för flera andra tvångsmedel.

Enligt lagen är utövandet av fysiskt våld relevant ur ett hälsoperspektiv, eftersom det är en kränkning mot den kroppsliga integriteten. Fysisk våld är till exempel att slå, sparka, strypa, bita, knuffas, riva och att vrida händerna. Kännetecknen för misshandel uppfylls ändå även då den *som utan att begå sådant våld skadar någons hälsa, tillfogar honom smärta eller försätter honom i medvetlöshet eller något annat motsvarande tillstånd*. Det är i det fallet frågan om att med avsikt orsaka vissa följder där sättet är likgiltigt; gärningen behöver inte innefatta misshandel i ordets mening som det allmänt uppfattas. Följden kan då till exempel vara att smitta en sjukdom till en annan. (Frände et al., 2014, s.232.)

Skillnaden mellan de olika typerna av misshandel tolkas olika då målsäganden är ett barn jämfört med då målsäganden är en vuxen. Man utvärderar alltid helheten då kännetecknen för lindrig eller grov misshandel uppfylls, ur antingen ett förmildrande eller skärpande perspektiv. Denna helhetsbedömning påverkas väsentligt då det är frågan om ett barn. Det rekommenderas att då ett barn blivit utsatt för misshandel ska det med tanke på helheten inte anses som en förmildrad gärning som i förundersökningen kunde bedömas som lindrig misshandel. Senare i processen kan dock denna bedömning förändras. Barnaga har enligt lag varit förbjudet i Finland i över 30 år. Polisen ska därför även ingripa i dessa på samma sätt

som i frågan om andra misshandelsbrott. Om en sådan gärning som en örfil eller ett slag fyller kännetecknen för ett brott, ska det skrivas en brottsanmälan och fallet utredas och även dessa brott hör under allmänt åtal. (Ellonen & Rantaeskola, 2016, s. 54–55.) Kännetecknen för ett brott kan uppfyllas även i andra brott än enbart sådana där kännetecknen för lindrig misshandel uppfylls, bara misshandeln som helhet kan anses ringa. (Frände et al., 2014, s.108.)

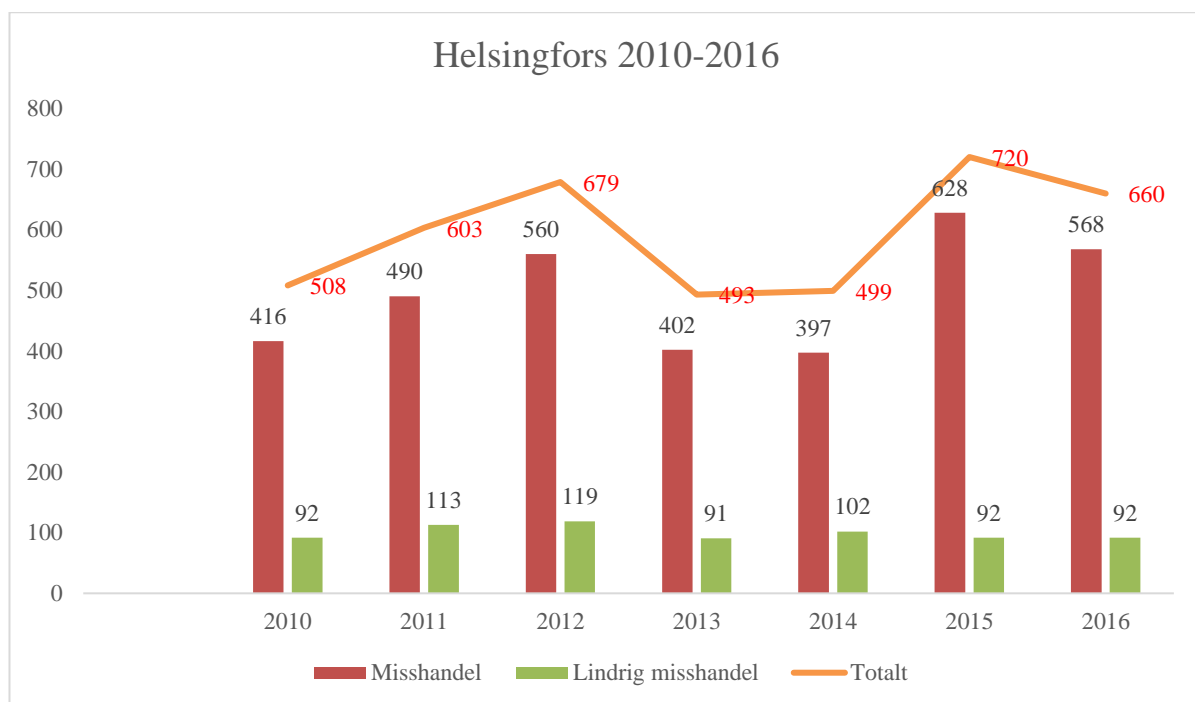
HD 1993:151 avgjorde i sitt beslut att barnets målsman hade i uppfostringsyfte orsakat smärta åt barnet genom att dra i barnets hår och gett en fingerknäppning till barnet. Målsmannen dömdes till straff för lindrig misshandel. Att orsaka smärta uppfyller brottsrekvisiten för misshandel i dagens läge, så för att tolka situationen som lindrig misshandel skulle förutsätta att misshandeln som helhet anses ringa. Att uppfostra ett barn gör inte gärningen socialt adekvat. (Frände et al., 2014, s.108.)

Variationen med vilken brottsrubricering som används är antagligen stor och det är möjligt att brottet undersökts med misshandelsrubricering men att den misstänkta blivit dömd för lindrig misshandel. Det samma gäller givetvis andra vägen. När målsäganden är ett barn ska det misstänkta brottet hellre ändå utredas med den starkare brottsrubriceringen, ifall kännetecknen uppfyller både *misshandel* och *lindrig misshandel* och sedan ska ärendet föras vidare för en rättslig prövning.

4 GJORDA BROTTSANMÄLNINGAR ÅR 2010-2017

I detta kapitel presenterar jag statistiken över de inkomna brottsanmälningar för misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år. Statistiken presenteras som hela år för åren 2010–2016 samt för brottsanmälningar som gjorts från 1 januari 2016 till och med 31 augusti 2016 jämfört med brottsanmälningar som gjorts från 1 januari till och med 31 augusti 2017. Statistiken är upplagd skilt för varje polisinskrifning i Finland. Motsvarande statistik presenteras även för totala mängden brottsanmälningar som kommit in i hela Finland för samma tidsperiod. Totala summan för misshandel och lindrig misshandel för varje år är markerade med röda siffror att talen inte skulle förväxlas med varandra.

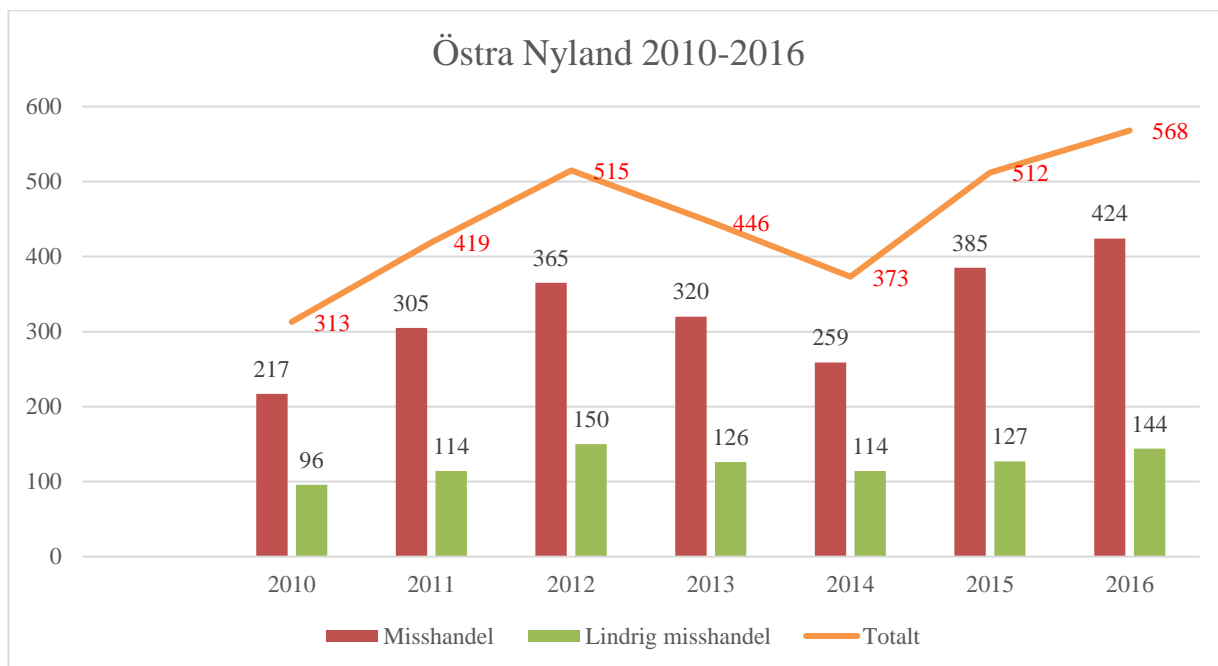
4.1 Polisnärningen i Helsingfors



Figur 2. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnärningen i Helsingfors, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

På diagrammet ovan (Figur 2) kan ses brottsanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel som anmäls till Helsingfors polisnärning mellan åren 2010–2016. Flest anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel har gjorts 2015, då det sammanlagt skrevs 720 brottsanmälningar för båda brottsrubriceringarna. Då lagändringen trädde i kraft 2015 skrevs det 231 anmälningar mer än 2014 gällande misshandel. Däremot skrevs det 2015 tio stycken färre brottsanmälningar gällande lindrig misshandel än 2014.

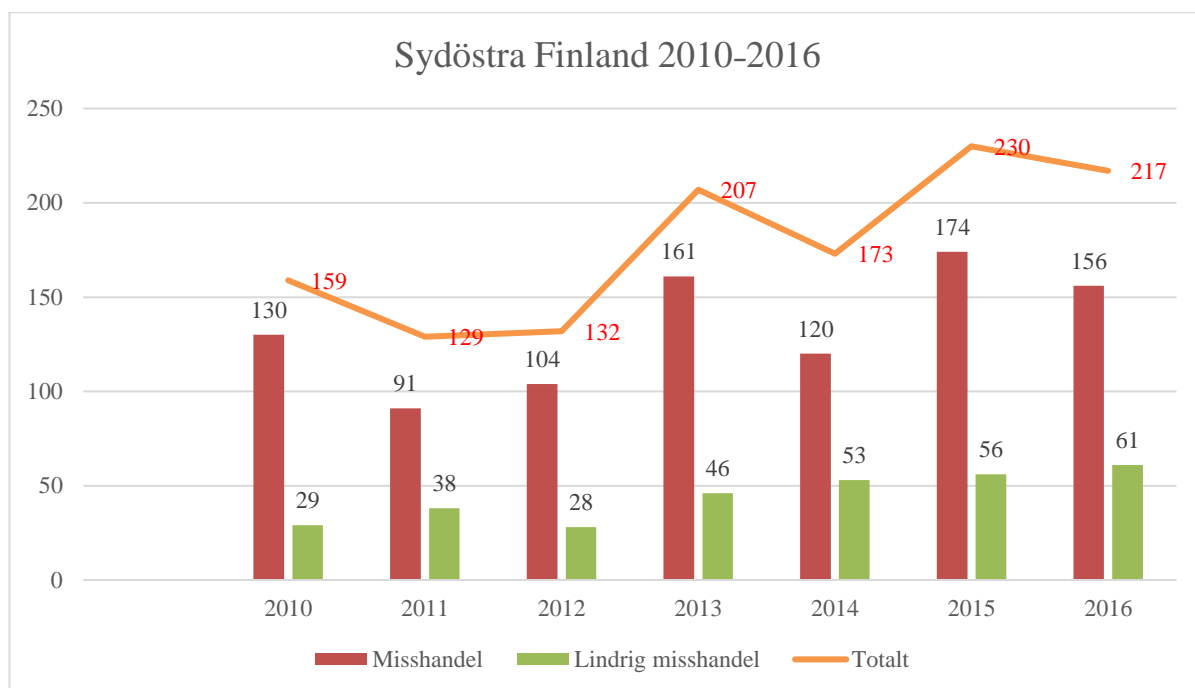
4.2 Polisnärheten i Östra Nyland



Figur 3. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnärheten i Östra Nyland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Figur 3 ovan visar att anmälningar gällande misshandel år 2010 legat på 217 stycken, vilket var den lägsta siffran under den granskade tidsperioden, medan det 2016 skrivits 424 misshandelsanmälningar i Östra Nyland, vilket däremot var den högsta siffran gällande misshandelsanmälningar. Anmälningar gällande lindrig misshandel har varierat under alla år. 2010 gjordes det 96 brottsanmälningar gällande lindrig misshandel, medan motsvarande siffra 2016 var 144. År 2012 har det gjorts 150 stycken anmälningar gällande lindrig misshandel, vilket var den högsta siffran under den granskade tidsperioden. Det har skett en ökning i anmälningar som gäller både misshandel och lindrig misshandel 2015 och 2016 jämfört med 2014, vilket var det sista hela året innan lagändringens ikraftkommande.

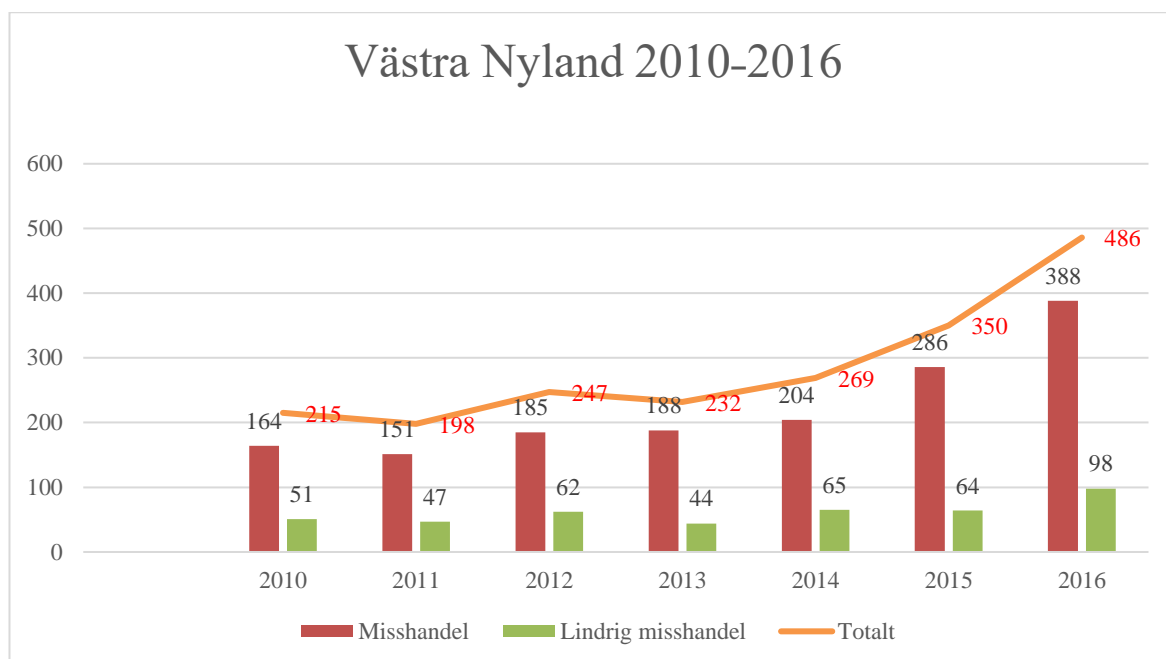
4.3 Polisnrättningen i Sydöstra Finland



Figur 4. visar de inkomna brottanmälningarna inom polisnrättningen i Sydöstra Finland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

I figur 4 kan man se att det totala antalet gällande både misshandle och lindrig misshandel har varerat i Sydöstra Finland under de granskade åren. Då det 2010 skrevs 159 anmälningar låg motsvarande siffra 2016 på 217. År 2013 var det totala antalet nästan på samma nivå, då det skrivits 207 anmälningar. Brottanmälningar gällande lindrig misshandel låg 2010 på 29 stycken, medan de 2016 kommit in 61 stycken anmälningar. Diagrammet visar att anmälningar gällande lindrig misshandel 2013 stadigt började klättra från 46 stycken anmälningar och nådde sin topp 2016. Misshandelsanmälningarna och det totala antalet beträffande brottsrubriceringarna har däremot sjunkit 2016 jämfört med 2015.

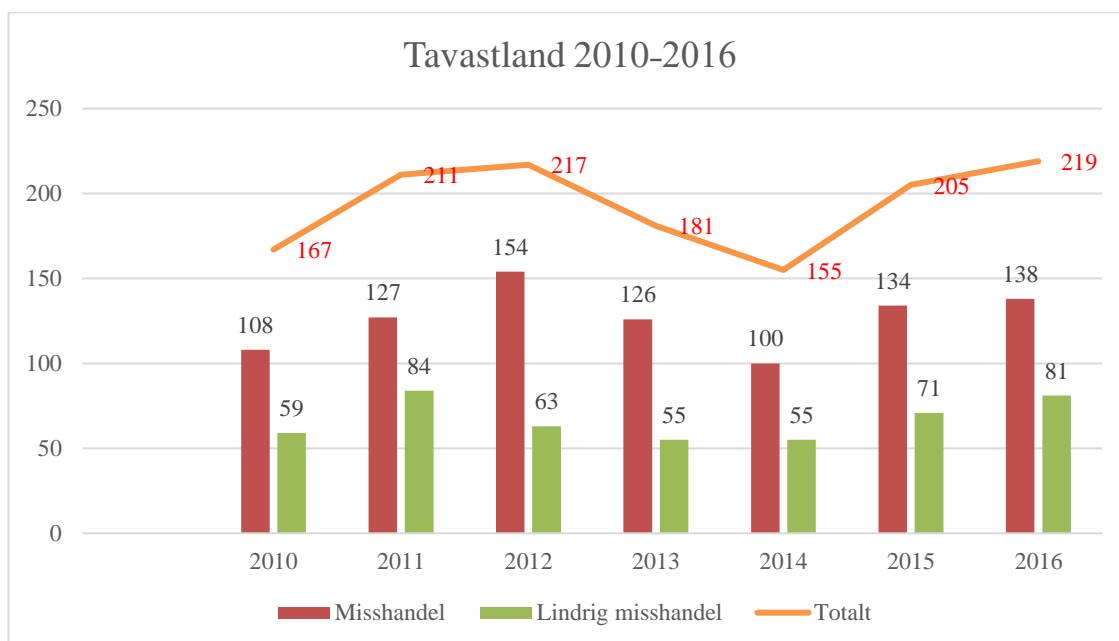
4.4 Polisnärningen i Västra Nyland



Figur 5. visar de inkomna brottanmälningarna inom polisnärningen i Västra Nyland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Diagrammet (figur 5) visar att anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel i Västra Nyland stadigt ökat från 2014 till och med 2016. Då det 2010 skrevs in 164 misshandelsanmälningar, hade motsvarande siffra stigit till 388 stycken 2016. Anmälningarna gällande lindrig misshandel hade inte lika stor variation mellan antalet anmälningar under de granskade åren förutom 2016 då det skrevs 98 anmälningar för lindrig misshandel. År 2010 var motsvarande siffra för lindrig misshandel 51 stycken.

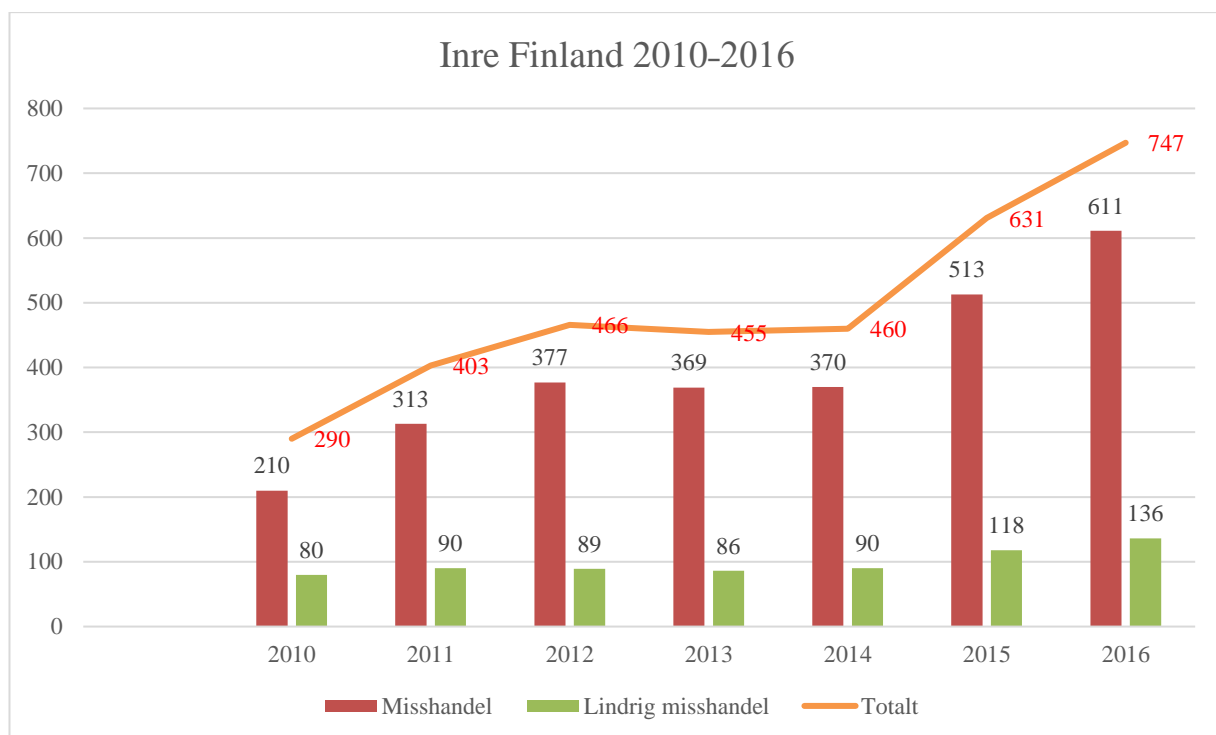
4.5 Polisnrättningen i Tavastland



Figur 6. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnrättningen i Tavastland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Som figur 6 illustrerar har anmälningarna gällande misshandel och lindrig misshandel varierat under alla granskade åren i Tavastland. År 2012 har det kommit in flest anmälningar gällande misshandel och 2011 flest anmälningar gällande lindrig misshandel. I denna statistik syns med andra ord inte lagändringens effekter så tydligt som hos vissa andra inrättningar.

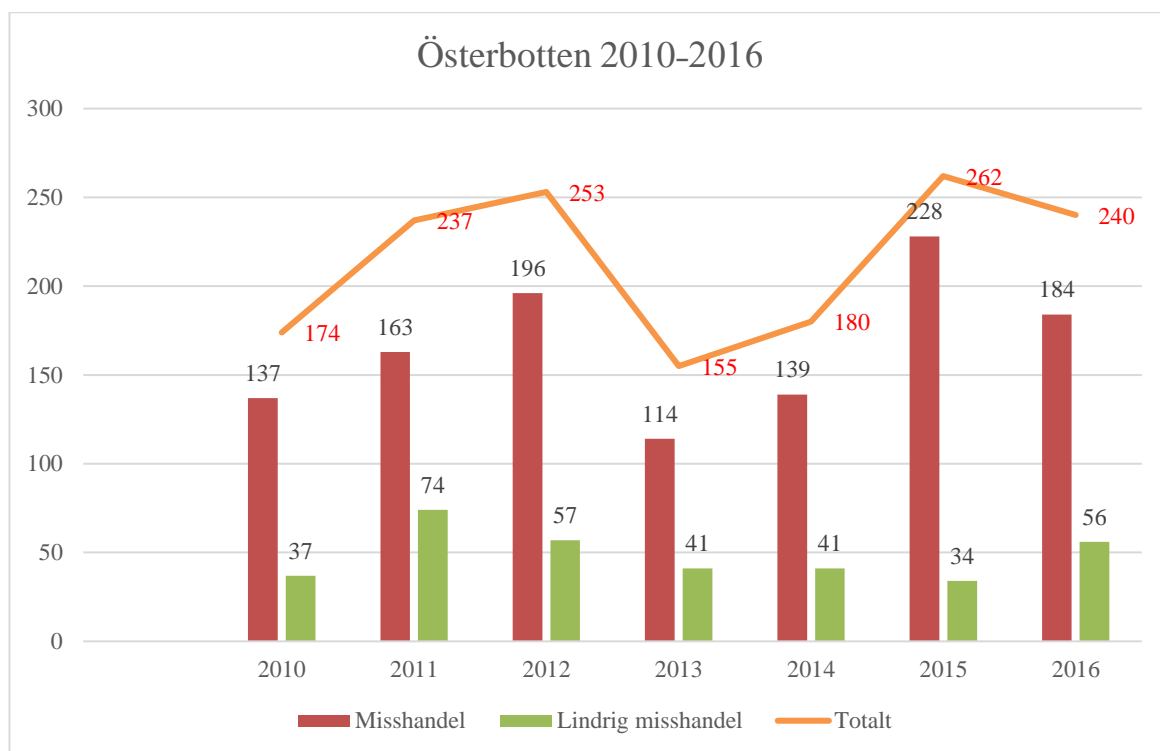
4.6 Polisnärheten i Inre Finland



Figur 7. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnärheten i Inre Finland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Figur 7 visar att misshandelsanmälningarna kraftigt ökat från 2010 med 210 anmälningar till 2016 med 611 anmälningar. Det har även skett en markant ökning med anmälningar gällande lindrig misshandel. År 2010 gjordes 80 anmälningar gällande lindrig misshandel och 2016 gjordes det 136 stycken anmälningar gällande lindrig misshandel. Åren 2015 och 2016, då lagändringen var i kraft, har dock haft den största ökningen jämfört med de föregående åren gällande både misshandel och lindrig misshandel. Totalen för både misshandel och lindrig misshandel låg 2014 på 460 anmälningar. Motsvarande siffra låg 2016 på 747 anmälningar.

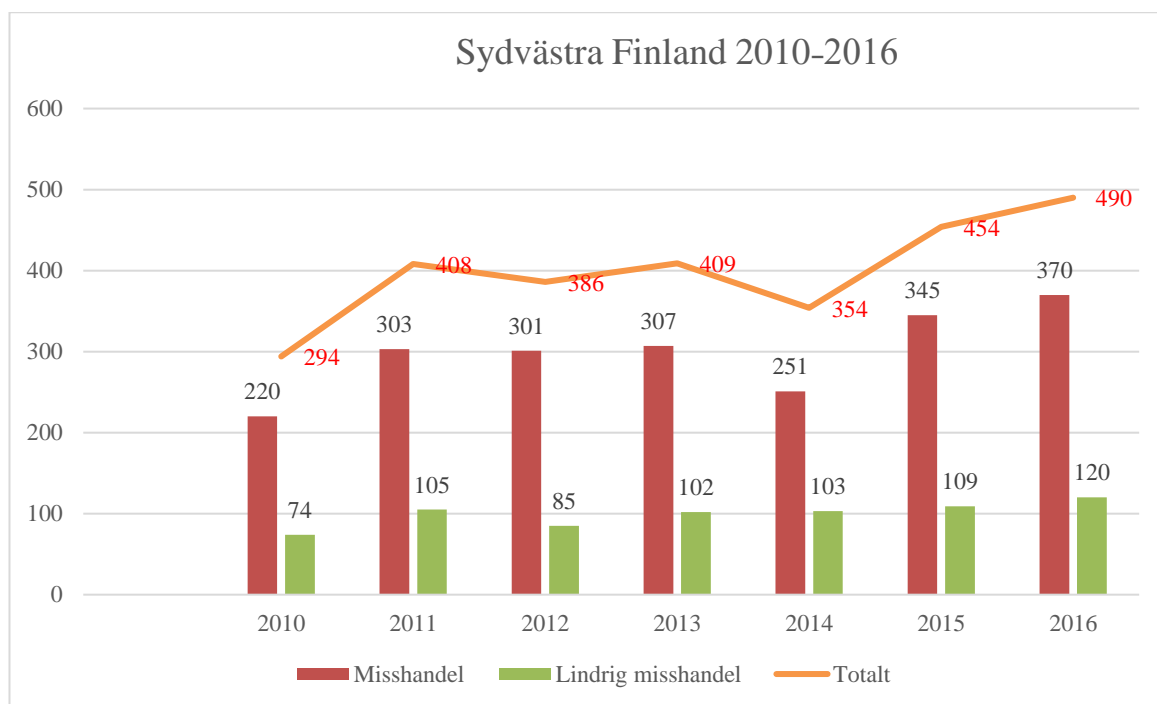
4.7 Polisnrättningen i Österbotten



Figur 8. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnrättningen i Österbotten, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Som i figur 8 kan observeras, visar diagrammet en brokig kurva i de inkomna anmälningarna gällande både misshandel och lindrig misshandel. År 2015 har det skrivits flest anmälningar gällande misshandel, 228 stycken. Anmälningar gällande lindrig misshandel skrevs det flest 2011 då antalet var 74 stycken. Diagrammet visar inte inte entydigt att det skulle ha skett en ökning i samband med lagändringen. Även om det totala antalet på de inkomna anmälningarna är högre 2015 och 2016 än innan lagändringen 2014, har det totala antalet legat på ungefär samma nivå redan 2012.

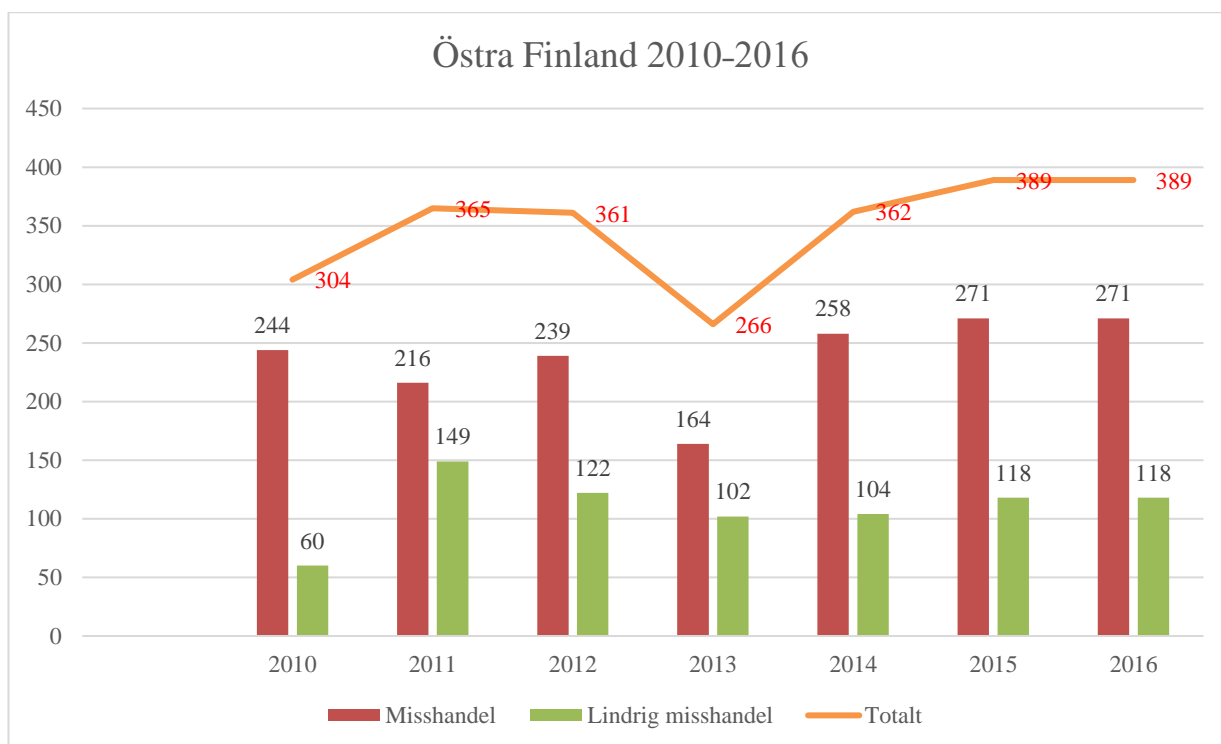
4.8 Polisnärningen i Sydvästra Finland



Figur 9. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnärningen i Sydvästra Finland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Enligt diagrammet (Figur 9) har både anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel sakta ökat under den granskade tidsperioden. År 2010 har det skrivits 220 anmälningar gällande misshandel, då det 2016 skrevs 370 anmälningar gällande misshandel. Motsvarande siffror gällande lindrig misshandel under samma år var 74 respektive 120 anmälningar. Anmälningar gällande misshandel har dock redan 2011 legat på över 300 och gällande lindrig misshandel på över 100, så skillnaderna har inte varit så markanta efter lagändringen.

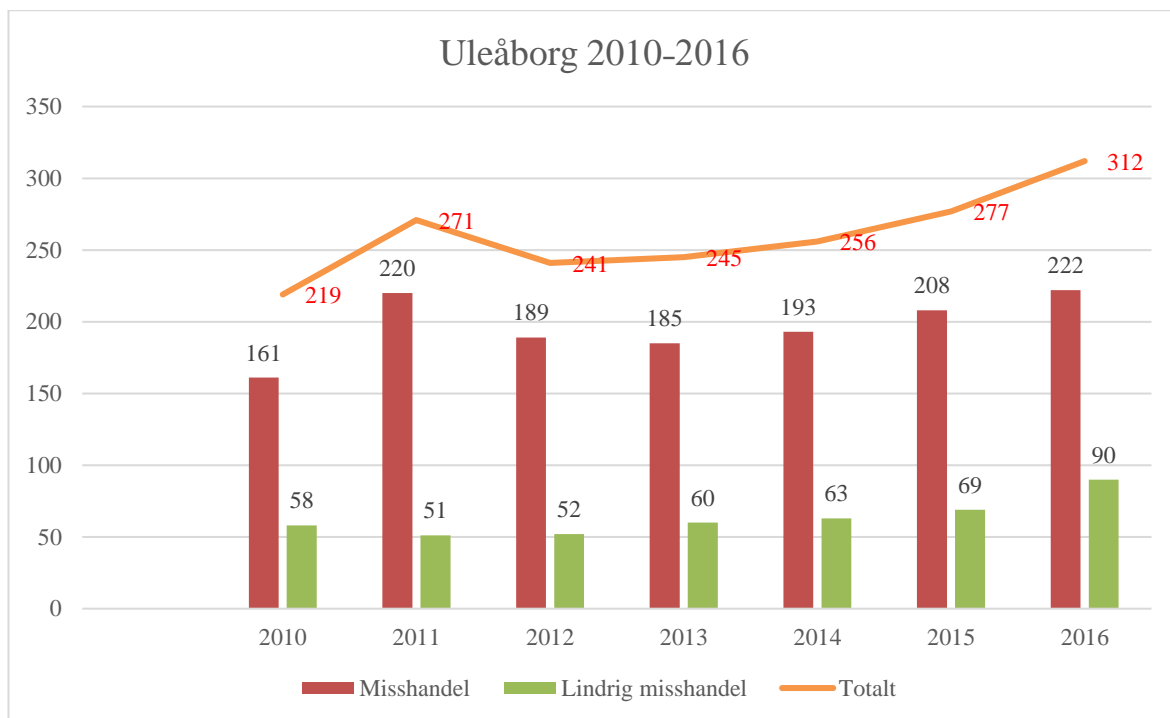
4.9 Polisnrättningen i Östra Finland



Figur 10. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisnrättningen i Östra Finland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Enligt figur 10 har det 2010 kommit in 60 anmälningar gällande lindrig misshandel. År 2016 var samma siffra 118. Siffrorna gällande lindrig misshandel har dock varierat mycket under de granskade åren, då det exempelvis 2011 skrevs 149 anmälningar om lindrig misshandel. Diagrammet för Östra Finland visar på ett motsvarande sätt, som både vid Tavastlands polisnrättning och Österbottens polisnrättning, att det inte direkt syns att lagändringen skulle ha haft en märkbar effekt på de inkomna anmälningarna.

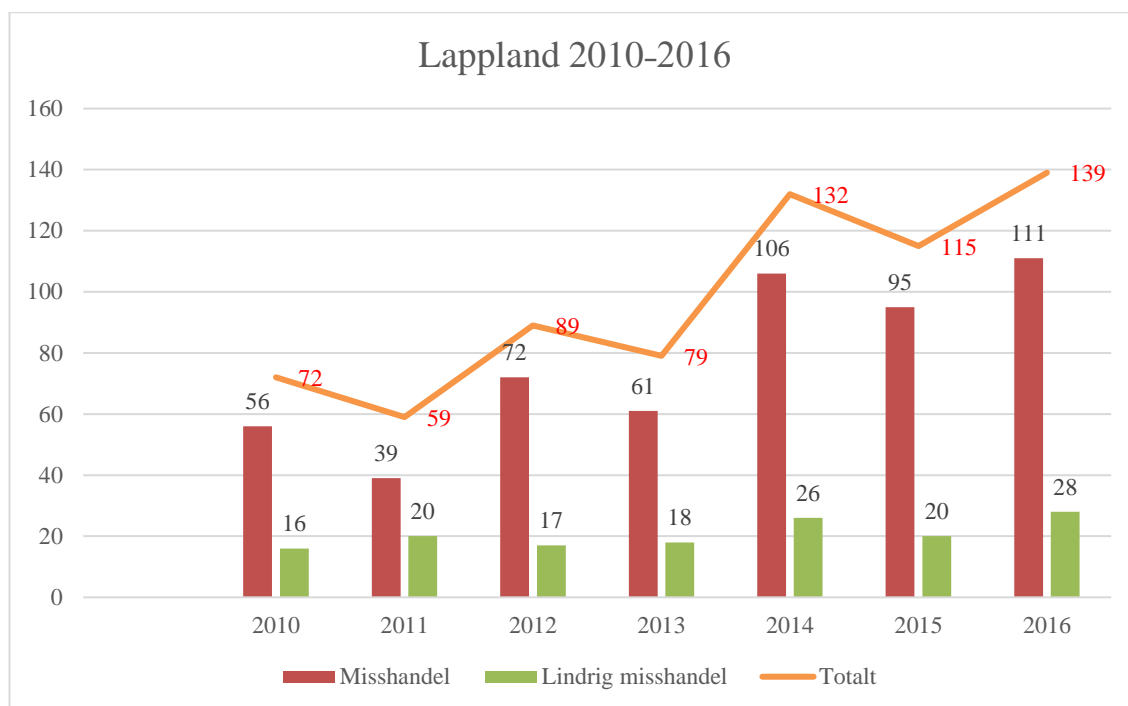
4.10 Polisnrättningen i Uleåborg



Figur 11. visar de inkomna brottanmälningarna inom polisnrättningen i Uleåborg, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

I figur 11 ses, med några undantag, en uppåtgående kurva både gällande misshandel och lindrig misshandel i Uleåborg. År 2010 skrevs 161 anmälningar gällande misshandel, 2016 var motsvarande siffra 222 anmälningar. Antalet misshandelsanmälningar låg ändå på 220 stycken år 2011. 2010 skrevs 58 anmälningar gällande lindrig misshandel och 2016 var motsvarande siffra 90 stycken anmälningar. Totalen för både misshandel och lindrig misshandel låg 2014 på 256 anmälningar och ökade efter lagändringen 2015 till 277 och 2016 till 312 anmälningar.

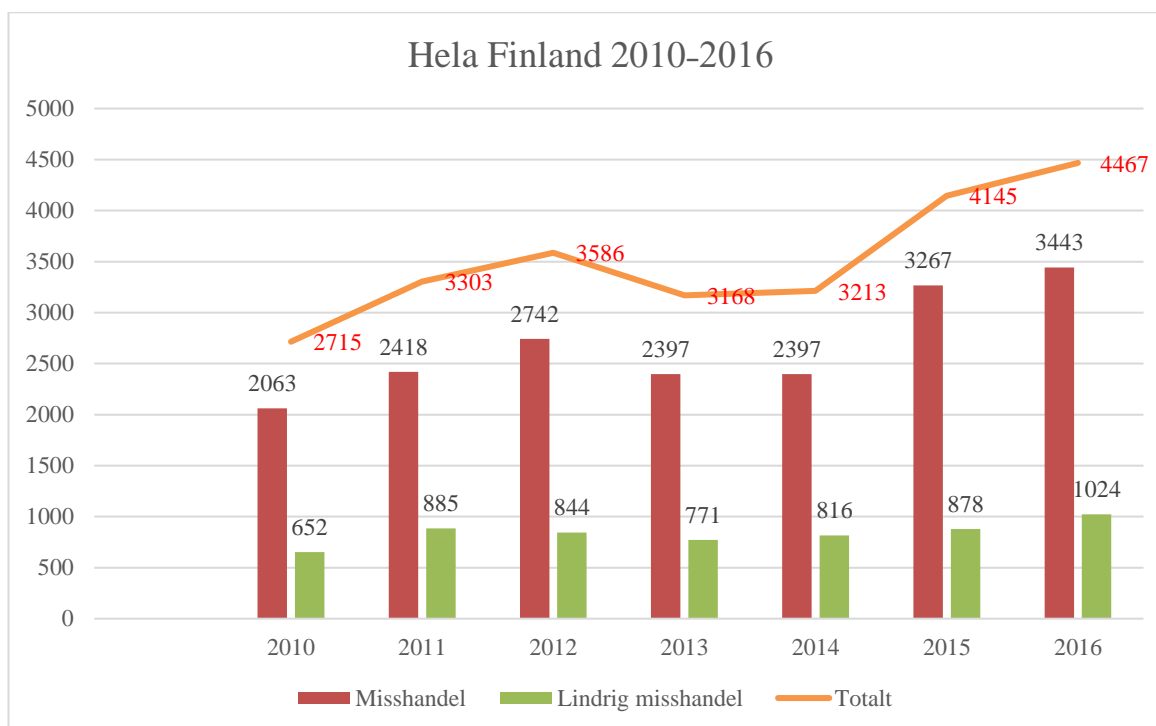
4.11 Polisinrättningen i Lappland



Figur 12. visar de inkomna brottsanmälningarna inom polisinrättningen i Lappland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

I Lappland har den totala mängden anmälningar för både misshandel och lindrig misshandel ökat från att 2010 ha legat på 72 stycken till att 2016 varit 139 stycken. Då det år 2010 skrevs 56 anmälningar gällande misshandel, låg siffran 2016 på 111. År 2014, det vill säga det föregående året innan lagändringen trädde i kraft skrevs det totalt 132 anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel. Skillnaden var därmed inte så stor jämfört med det totala antalet 2016.

4.12 Hela Finland



Figur 13. visar de inkomna brottanmälningarna inom hela Finland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

Figur 13 illustrerar hela Finlands statistik för de inkomna anmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel 2010–2016. Den totala mängden anmälningar för både misshandel och lindrig misshandel låg 2010 på 2715 stycken. År 2016 var motsvarande siffra 4467 anmälningar. År 2012 låg mängden anmälningar på högsta nivå innan lagändringens ikraftträdande med totalt 3586 anmälningar. Anmälningar gällande misshandel hade stigit från att 2010 ha legat på 2063 stycken till att 2016 landa på 3443 stycken.

4.13 Anmälningar från 2016 jämfört med 2017

	Brottsrubricering	31.8.2016	31.8.2017	Förändring antal anmälningar	Förändring %
Helsingfors	Misshandel	374	286	-88	-23,53%
	Lindrig missh.	53	66	13	24,53%
	Totalt	427	352	-75	-17,56%
Östra Nyland	Misshandel	238	302	64	26,89%
	Lindrig missh.	82	75	-7	-8,54%
	Totalt	320	377	57	17,81%
Sydöstra Finland	Misshandel	90	92	2	2,22%
	Lindrig missh.	44	43	-1	-2,27
	Totalt	135	135	1	0,75%
Västra Nyland	Misshandel	214	319	105	49,07%
	Lindrig missh.	50	56	6	12,00%
	Totalt	264	375	111	42,05%
Tavastland	Misshandel	107	87	-20	-18,69%
	Lindrig missh.	57	42	-15	-26,32%
	Totalt	164	129	-35	-21,34%
Inre Finland	Misshandel	396	335	-61	-15,40%
	Lindrig missh.	83	88	5	6,02%
	Totalt	479	423	-56	11,69%
Österbotten	Misshandel	119	130	11	9,24%
	Lindrig missh.	38	42	4	10,53%
	Totalt	157	172	15	9,55%
Sydvästra Finland	Misshandel	234	225	-9	-3,85%
	Lindrig missh.	77	65	-12	-15,58%
	Totalt	311	290	-21	-6,75%
Östra Finland	Misshandel	174	201	27	15,52%
	Lindrig missh.	68	73	5	7,35%
	Totalt	242	274	32	13,22%
Uleåborg	Misshandel	147	178	31	21,09%
	Lindrig missh.	45	62	17	37,78%
	Totalt	192	240	48	25,00%
Lappland	Misshandel	61	61	0	0,00%
	Lindrig missh.	12	24	12	100%
	Totalt	73	85	12	16,44%
Hela Finland	Misshandel	2154	2216	62	2,88%
	Lindrig missh.	609	636	27	4,43%
	Totalt	2763	2852	89	3,22%

Figur 14. visar brottsanmälningarna gällande misshandel och lindrig misshandel där en målsägande är under 15 år som kommit in tills 31 augusti 2016 jämfört med samma anmälningar som kommit in tills 31 augusti 2017 (PolStat, 2017).

I figur 14 kan ses skillnaden mellan de inkomna brottsanmälningarna 2016 jämfört med 2017. Tidsintervallen för båda åren är 1 januari till och med 31 augusti. I tabellen kan läsas anmälningarnas totalsummor, förändring per antal anmälningar och den procentuella

förändringen från 2016 till 2017. I tabellen kan observeras att skillnaderna mellan 2016 och 2017 varierar mellan olika inrättningar tills den 31 augusti båda åren. De flesta inrättningar har haft en ökning, men vissa inrättningsars antal anmälningar har sjunkit. Dessa siffror kan jämnas ut till årets slut.

5 RESULTAT

I detta kapitel presenteras undersökningens resultat. Resultatet presenteras i textform. Statistiken jag har utgått ifrån i denna undersökning presenteras i kapitel 4. Resultatet gällande statistiken skilt för varje inrättning presenteras i diagrammen samt i textform efter respektive diagram. I följande kapitel presenteras statistiken sammanlagt för hela Finland skilt för misshandel och lindrig misshandel och även gällande båda brottsrubriceringar tillsammans.

5.1 Slutsatser i frågan om de inkomna brottsanmälningarna i förhållande till lagstiftningen

Anmälningarna som jag granskade är direkt tagna från PolStat, vilken kan klassas som pålitlig. Sannolikheten att informationen från PolStat skulle vara felaktig är liten då informationen i PolStat direkt kommer från polisens register. Det som ändå måste tas i beaktande är att brottsrubriceringen som är inskriven i polisens register och därmed även i PolStat är den rubricering med vilken polisen undersökt det misstänkta brottet. Rubriceringen är med andra ord inte nödvändigtvis den som personen gjort anmälan om. Den andra aspekten som bör nämnas är att de inskrivna brottsanmälningarna de facto är *misstänkta* brott, inte brott som i domstol vunnit laga kraft. Det samma gäller ändå under hela den undersökta tidsperioden, så trenden i antalet brottsanmälningar syns ändå. Vissa brott anmäls till polisen med flera månaders eller till och med flera års fördröjning. Detta inverkar på statistiken även en del, men denna fördröjning kan gälla alla de granskade åren. Detta betyder att en ökning eller sänkning torde synas i samma förhållande under alla de granskade åren.

I undersökningen kom det fram att både misshandelsanmälningar och anmälningar om lindrig misshandel har ökat i hela landet under tidsintervallen 1 januari 2010-31 augusti 2017. Skillnaden mellan antalet anmälningar gällande misshandel jämfört med antalet anmälningar gällande lindrig misshandel var ändå betydande.

5.2 Resultat gällande lindrig misshandel

Brottsanmälningar om lindrig misshandel anmäls till polisen märkbart mindre än anmälningar gällande misshandel. Det är också möjligt att anmälan kommit in till polisen som misshandel, men att polisen ansett att det varit frågan om en lindrig misshandel och ändrat på brottsrubriceringen. Som tidigare redan nämnts, är detta ändå något som genomsyrar alla undersökta år.

I diagrammen i kapitel 4 kan man se att anmälningarna gällande lindrig misshandel hållits på ungefär samma nivå under de granskade åren inom flera olika inrättningar. Även om vissa inrättningar haft stigning i anmälningarna, har de ändå landat på ungefär samma nivå 2016 jämfört med vad de varit 2010. Vissa inrättningar, som exempelvis Sydöstra Finlands polisinsrättning, Östra Nylands polisinsrättning, polisinsrättningen i Inre Finland, Sydvästra Finlands polisinsrättning, Östra Finland och polisinsrättningen i Uleåborg har ändå haft en ökning i antalet brottsanmälningar under dessa år.

När jag granskade statistiken gällande lindrig misshandel för hela Finland sammanlagt kunde jag dock konstatera en ökning på 57,06 % under en period på sju år. Då antalet på de inkomna brottsanmälningarna i hela Finland under 2010 låg på 652 stycken, hade antalet brottsanmälningar stigit till 1024 stycken under 2016. Det bör dock noteras att 2010 verkar ha varit ett år med exceptionellt låg siffra gällande brottsanmälningar för lindrig misshandel, då motsvarande siffra låg på kring 700-800 stycken under åren 2011-2015. Det är även relevant att granska statistiken från 2014 jämfört med 2015, då lagändringen trädde i kraft och även 2016 som var följande år då lagändringen skett. Gällande lindrig misshandel i hela Finland hade det 2014 gjorts 816 anmälningar, 2015 hade det gjorts 878 anmälningar och 2016 hade det gjorts 1024 anmälningar. Därmed kan det konstateras att anmälningar

gällande lindrig misshandel har konstant ökat gällande hela Finland, även om alla inrättningar inte haft det eller inte lika kraftigt.

I figur 14 där jag jämfört 2016 med 2017 ända tills 31 augusti, kan man se att då det 2016 kommit in 609 stycken anmälningar i hela Finland för lindrig misshandel, var motsvarande siffra 2017, 636 stycken. Den procentuella ökningen ligger därmed på 4,43%, vilket tyder på att det fortfarande ökat men att denna ökning dock kan anses ganska marginell. Det är också möjligt att procenten jämnas ut tills årets slut.

Som redan är konstaterat har det skrivits betydligt färre brottsanmälningar gällande lindrig misshandel jämfört med misshandel där ett barn är under 15 år. Skillnaden på årsbasis är därmed också större.

5.3 Resultat gällande misshandel

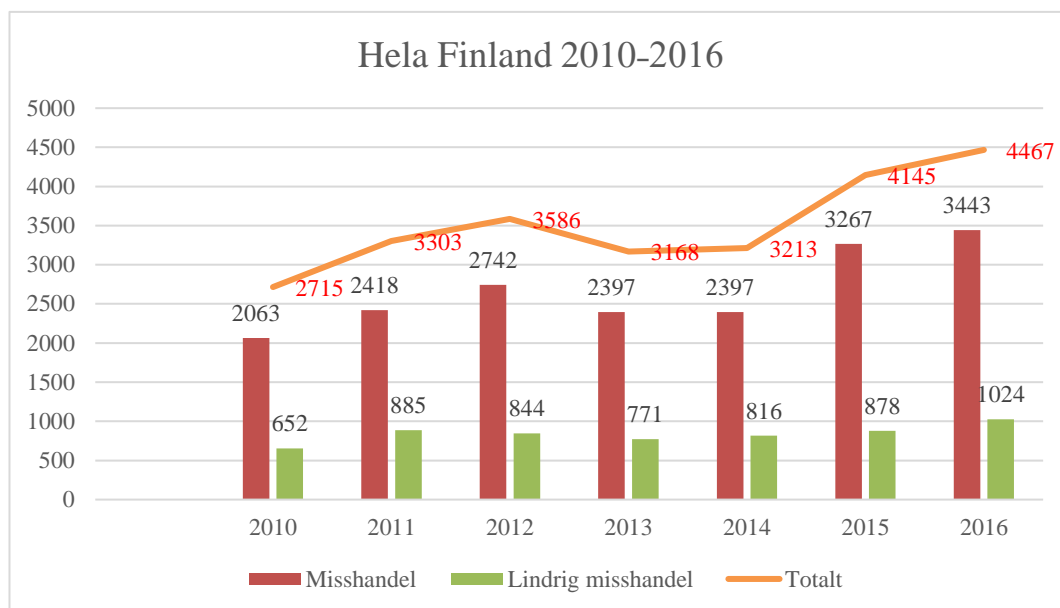
När det i frågan om lindrig misshandel inte skett en så stor skillnad på alla inrättningar då jag jämförde året 2010 med 2016, hade det däremot skett en ökning i de inkomna brottsanmälningar gällande misshandel på alla inrättningar i Finland.

När det 2010 i hela Finland kom in sammanlagt 2063 stycken brottsanmälningar gällande misshandel där ett barn under 15 år är målsägande, låg motsvarande siffra 2016 på 3443. Detta betyder att den procentuella ökningen ligger på 66,89%.

Även gällande misshandel är det relevant att granska statistiken från 2014 jämfört med 2015, då lagändringen trädde i kraft och även 2016 som var följande år då lagändringen skett. Gällande misshandel i hela Finland hade det 2014 gjorts 2397 anmälningar, 2015 hade det gjorts 3267 anmälningar och 2016 hade det gjorts 3443 anmälningar. Därmed kan det även här konstateras att anmälningar gällande misshandel konstant har ökat efter 2014 gällande hela Finland.

Figur 14 visar att brottsanmälningar gällande misshandel legat på 2154 stycken tills den 31 augusti 2016 och motsvarande siffra för samma tidsperiod 2017 är 2216. Anmälningarna har därmed ökat med 2,88%. Även denna siffra kan jämnas ut i slutet av året.

5.4 Resultat för den totala mängden anmälningar i hela Finland gällande misshandel och lindrig misshandel



Figur 13 visar de inkomna brottsanmälningarna inom hela Finland, gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är under 15 år mellan åren 2010-2016 (PolStat, 2017).

I figur 13 som även presenterats i kapitel 4, kan ses att brottsanmälningar för både lindrig misshandel och misshandel sammanlagt i hela Finland ökat med 1752 brottsanmälningar, det vill säga 64,53% under den granskade tidsperioden 2010–2016. Då polisen 2010 skrev in i hela Finland 2715 brottsanmälningar gällande lindrig misshandel och misshandel där ett barn som är under 15 år är målsägande, låg motsvarande siffra 2016 på 4467 brottsanmälningar.

Då man jämför 2016 med 2017 på tidsperioden 1 januari tills den 31 augusti ses i figur 14 att hela Finlands siffra för brottsanmälningar sammanlagt gällande lindrig misshandel och misshandel ökat med 3,22 %.

Lagändringen inom barnskyddslagen kom i kraft 1 april 2015. Figurerna i kapitel 4 visar att det skett en betydlig ökning gällande både misshandel och lindrig misshandel åren 2015-2017 där ett barn under 15 år är målsägande. Då det 2014 kom totalt in 3213 brottsanmälningar i hela Finland gällande båda brottsrubriceringarna, låg motsvarande siffra 2015 på 4145 stycken och 2016 låg siffran på 4467 stycken. Den procentuella ökningen har därmed varit 29,01 % från 2014 jämfört med 2015 och 39,03 % från 2014 jämfört med 2016.

Förutom ökningen 2014 till och med 2016 varierade mängden anmälningar i hela Finland 2010-2014 och var som högst 2012 med totalt 3586 anmälningar, vilket inte trots det nådde till ett lika högt antal som 2016. De inrättningar där ökningen varit störst under samma period är Västra Nyland där anmälningprocenten ökade från 2014 till 2016 med 80,67 % och Inre Finland där anmälningprocenten ökade från 2014 till 2016 med 62,39 %. Anmälningprocenten ökade inom alla inrättningar i hela Finland från 2014 till 2016, men de inrättningar som hade lägsta ökningen i anmälningprocenten var Lappland, vars anmälningar ökade från 2014 med 5,3% till 2016 och Östra Finland där motsvarande ökning var 7,46 %.

Skillnaden mellan 2016 och 2017 till 31 augusti båda åren varierade inom olika inrättningar. Den totala ökningen för båda brottsrubriceringarna i hela Finland från 2016 till 2017 under samma tidsperiod var 3,22 %. Brottsanmälningarna verkar därmed inte vara på väg att minska, utan det ser ut som att de hålls på en ganska jämn nivå. Det tyder således på att lagändringen har haft en betydelse för antalet anmälningar som görs till polisen. Ökningen gäller för både lindrig misshandel och misshandel men att ökningen gällande misshandel varit större.

6 SAMMANFATTNING OCH SLUTDISKUSSION

Syftet med min undersökning var att ta reda på ifall lagändringen inom barnskyddslagen hade inverkat på antalet brottsanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel där målsäganden är ett barn under 15 år. Jag ville också ta reda på ifall brottsanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel skiljde sig till antalet från varandra och hur i så

fall. I min undersökning granskade jag brottsanmälningar från alla elva polisinsrättningar i Finland.

Denna undersökning indikerar att barnskyddslagens förändring de facto har haft en inverkan. Det är ju möjligt och även troligt att andra aspekter även haft sin roll men i och med att ökningen varit så markant just under och efter lagförändringen, kan man inte undvika att dra slutsatser att en del av ökningen berott på just denna lagändring.

Det kan finnas många orsaker till att ökningen gällande misshandel varit större än lindrig misshandel. När polisen får in en anmälan om ett misstänkt våldsbrott, är det polisens uppgift att granska ifall kännetecknen för det misstänkta brottet uppfyller kraven för lindrig misshandel eller misshandel. Ibland är det relativt enkelt att kunna avgöra brottsrubriceringen, medan det ibland är svårt att tolka vilken gärning som helhet kan anses ringa. Även om polisen utreder det misstänkta brottet som lindrig misshandel, kan gärningsmannen ändå bli dömd för misshandel och vice versa. När det är frågan om ett oklart fall, utreder polisen dock ändå antagligen det misstänkta brottet med den strängare brottsrubriceringen och låter domstolen avgöra ifall den anser att gärningen ändå varit lindrigare. Polisen ska ju dock utreda brottet som lindrig misshandel ifall det absolut inte finns förutsättningar för att utreda gärningen som misshandel.

Det finns även en möjlighet att anmälan som kommit in visar sig att det inte alls varit ett brott. Statistiken från PolStat visar ju enbart brottsanmälningar som polisen fått, inte hur de sist och slutligen avslutats och ifall den misstänkta gärningsmannen blivit dömd eller inte. Samma har ändå gällt under hela tidsperioden som jag undersökt så i och med att brottsanmälningarna ändå ökat, verkar det som att lagändringen haft en betydelse. Man måste ändå komma ihåg att diskussionsklimatet förändrats så att det talas och skrivs mera om våldsbrott mot barn, även de gällande de sk. lindriga misshandelsbrotten som gjorts i uppfostringssyfte. Enligt centralförbundet för barnskydds förfrågning i år accepterar 13 % av finländarna våld mot barn i uppfostringssyfte, när motsvarande siffra år 2004 var 34 % (Hyvärinen, 2017, februari). Detta betyder att attityderna redan innan lagförändringen successivt förändrats mot ett bättre håll. Samtidigt är det skäl att fundera i och med att attityderna mot barnaga förändrats mot ett mer negativt håll, att varför brottsanmälningarna trots det ökat?

Andra faktorer som kan inverka på undersökningsresultatet är som redan tidigare nämnts att vissa brott som begåtts anmäls till polisen med fördröjning. Ibland kan det ta flera år innan en brottsanmälan görs, särskilt när det gäller barn som är målsägande och kanske flera år senare förstår vad de varit med om. Man måste även komma ihåg att lagändringen trätt i kraft relativt nyligen, vilken kan göra att myndigheter i början är mer noggranna och lättare gör en brottsanmälan, men att statistiken med tiden jämnar ut sig. Dessa aspekter är sådana som man enbart får reda på genom att göra en ny undersökning vid ett senare tillfälle.

Undersökningen var viktig och intressant att utföra då ingen undersökt exakt detta tidigare. Undersökningen ger även en bra grund i vidareforskning. Under, och speciellt efter denna undersökningsprocess har många nya frågor dykt upp som kunde vara intressanta och viktiga att undersöka mer. I och med att brottsanmälningar gällande misshandel och lindrig misshandel har ökat, kunde följande viktiga forskning vara hur denna ökning syns i de resurser som finns till förfogande inom polisen att undersöka denna sorts brottslighet. Har även resurserna ökat i förhållande till ökningen av brottsanmälningarna? En annan tanke som dök upp under denna undersökning var ifall polisen undersöker denna sorts brottslighet med sådant allvar som den förutsätter efter att antalet anmälningar ökat, eller har det möjligtvis skett en inflation i detta, då ökningen trots allt varit så stor. En tredje intressant undersökningsfråga kunde vara, om de misstänkta gärningsmännen blivit dömda i samma förhållande som före denna lagändring trädde ikraft, eller ifall lagändringen orskat många så kallade onödiga anmälningar. Undersökningen skulle ha kunnat utföras på olika sätt genom att använda olika sökvariabler. Jag upplevede dock att just denna avgränsning jag gjort gav svar på mina undersökningsfrågor. Det som jag kunde ha tagit med även i denna undersökning och som skulle ha varit en intressant faktor är utredningstiderna och om de ändrat i förhållande till ökningen av brottsanmälningarna. Alla dessa frågor skulle vara intressanta att undersöka vidare i.

REFERENSER

Barnskyddslag, 417/2007. Hämtad 22.7.2017, från

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417#L5P25>

Björkqvist, Jeanette (2013, 12 juni). Eerika dog för att ingen hade en helhetsbild. *Hufvudsstadbladet*. Hämtad 15.7.2017, från

<http://gamla.hbl.fi/nyheter/2013-06-11/460826/ingen-visste-om-8-aringens-nod>

Björkqvist, Jeanette (2015, 26 februari). Eerikas sista år, *Hufvudsstadsbladet*. Hämtad 15.7.2017, från

<http://gamla.hbl.fi/nyheter/2015-02-26/726081/eerikas-sista-ar>

Ellonen, Noora & Heinonen, Anna (2014, april). Ilmoitusvelvollisuuden muutoksilla on ollut merkitystä, *Haaste*. Tillgänglig:

<http://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiarkisto/haaste42014/sisallys42014.html>

Ellonen, Noora., & Rantaeskola, Satu (Red.) (2016) *Utredningar av vålds- och sexualbrott mot barn*. Tammerfors: Polisyrkeshögskolans publikationer- Läroböcker 25.

Frände, Dan., Matikkala, Jussi., Tapani, Jussi., Tolvanen, Matti., Viljanen, Pekka., Wahlberg, Markus, (2014). *Keskeiset rikokset*. Porvoo: Edita Publishing.

Förundersökningslag, 805/2011. Hämtad 30.7.2017, från

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110805?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=f%C3%B6runders%C3%B6kningslag>

Helminen, Klaus., Fredman, Markku., Kanerva, Janne., Tolvanen, Matti., Viitanen, Marko, (2014). *Esitutkinta ja Pakkokeinot, 5. Uudistettu painos*. Helsinki: Alma Talent Oy ja tekijät.

Helsingfors universitets juridiska fakultet (2017). *Forskning*. Tillgänglig:

<https://www.helsinki.fi/sv/juridiska-fakulteten/forskning>

Hyvärinen, Sauli (2017, februari). Piiskasta jäähypenkkiin-Suomalaisten kasvatusesenteet ja kuritusväkivallan käyttö 2017. Lastensuojelun keskusliiton verkkojulkaisu. Tillgänglig:

<https://www.lskl.fi/materiaali/lastensuojelun-keskusliitto/Piiskasta-jaahypenkkiin-1.pdf>

Järvinen, Jukka (2017). *Lastensuojelulain mukaisen ilmoituskynnyksen muutos vuonna 2015-Lakimuutoksen vaikutus poliisille tehtäviin ilmoituksiin ja poliisin työmäärään*. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu. Tillgänglig:

http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/124268/ON_Jarvinen_Lastensuojelulain%20mukaisen%20ilmoitusvelvollisuuden%20muutos%20vuonna%202015.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lag om ändring av barnskyddslagen 88/2010. Hämtad 22.7.2017, från

<http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2010/20100088>

Lag om ändring av barnskyddslagen 1302/2014. Hämtad 27.10.2017, från

<http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20141302?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Lag%20om%20C3%A4ndring%20av%20barnskyddslagen#Pidp450183648>

Mattsson, Isabella (2015, 10 juli). Två socialarbetare dömda i Eerika-fallet, *Yle nyheter*. Hämtad 24.10.2017, från

<https://svenska.yle.fi/artikel/2015/07/10/tva-socialarbetare-domda-i-eerika-fallet>

Polisens statistiktjänst (2017). Tillgänglig

http://www.polamk.fi/sv/fui/polisens_statistiktjanst

Regeringsproposition 222/2010. Hämtad den 23.10.2017

<http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2010/20100222.pdf>

Stm (2007). Den nya barnskyddslagen träder ikraft 1.1.2008,

Social- och hälsovårdsministeriet. Tillgänglig:

http://stm.fi/sv/artikeln/-/asset_publisher/den-nya-barnskyddslagen-417-2007-trader-i-kraft-1-1-2008

Strafflag 39/1889. Hämtad den 4.10.2017 från

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=misshandel#L21>

THL, 2015, *Lastensuojelun käsikirja*. Tillgänglig:

<https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/pahoinpitely-ja-seksuaalinen-hyvaksikaytto/pahoinpitelyepaily>

Tenk, 2014, God vetenskaplig praxis, *Forskningsetiska delegationen*. Tillgänglig:

<http://www.tenk.fi/sv/god-vetenskaplig-praxis>

Yle (2013, 5 mars). Åklagaren chockad av Erikas öde, *Yle nyheter*. Hämtad 15.7.2017, från

<https://svenska.yle.fi/artikel/2013/03/05/aklagaren-chockad-av-erikas-ode>